

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich za rok 2022

Strzelce Opolskie, marzec 2023 rok.

1. Wstęp	4
2. Analiza zadaniowa budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej.....	5
2.1. Plan finansowy oraz jego wykonanie 2022 r.	5
2.2. Struktura wydatków z wyszczególnieniem rodzajów świadczeń oraz ich obsługi – 2021 r. i 2022 r. .	5
3. System pomocy społecznej.....	8
3.1. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej	9
Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego.....	11
3.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej	11
3.2.1. Praca socjalna	11
3.2.2. Usługi poradnictwa.....	12
3.2.3. Usługi opiekuńcze świadczone osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.....	13
3.2.4. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w tych domach	16
3.2.5. Kierowanie i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w Schroniskach dla Bezdomnych	17
3.2.6. Mieszkania Chronione, Mieszkania Chronione „Za Życiem” oraz tymczasowe miejsca schronienia w sytuacjach kryzysowych.....	18
3.2.7. Inne świadczenia niepieniężne	20
3.2.7.1 Sprawienie pogrzebu	20
3.2.7.2 Opłacanie składek zdrowotnych za osoby uprawnione do zasiłku stałego oraz uczestników zajęć w Centrum Integracji Społecznej.....	20
3.2.7.3 Pomoc w formie posiłku	21
3.3. Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy.....	21
3.4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2022	23
4. Realizacja programów	25
4.1. Pomoc udzielana w ramach programu rządowego „Posiłek szkole i w domu” na lata 2019-2023	25
4.2. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2021r.	26
4.3. Program „Karta Dużej Rodziny”	27
4.4. Lokalne Programy Wsparcia Systemu Pomocy Społecznej: „Wsparcie rodzin wielodzietnych w ponoszeniu kosztów związanych z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi” oraz „Wsparcie osób niepełnosprawnych, wymagających stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością ich samodzielnej egzystencji i niezdolnych do pracy, w ponoszeniu kosztów związanych z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi”	28
4.5. Prace społecznie użyteczne	29
4.6. Klub „Senior+”	30

4.7. "Streetworking w Gminie Strzelce Opolskie"	32
4.8. „Koperta Życia”	33
4.9. Realizacja umowy w ramach współpracy w programie „Nie Marnuj Jedzenia 2022”	33
4.10. Program „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2022	33
4.11. Program „Nie – Sami-Dzielni II - rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niesamodzielne.	34
5. System świadczeń społecznych	35
5.1.1. Świadczenia rodzicielskie	37
5.2. Świadczenie wychowawcze	37
5.3. Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	38
5.3.1. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.....	40
6. System dodatków mieszkaniowych i energetycznych.....	41
6.1. Przyznawanie dodatków mieszkaniowych	41
6.2. Przyznawanie dodatków energetycznych	43
6.3. Przyznawanie dodatków osłonowych	44
7. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.....	45
7.1. Wypłata świadczenia każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni, na własny koszt, zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy	45
7.2. Realizacja świadczeń na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy	45
8. Wsparcie gospodarstw domowych w związku ze wzrostem kosztów ogrzewania.....	46
8.1. Dodatek Węglowy.	46
8.2. Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.....	47
8.3. Zakup preferencyjny węgla dla gospodarstw domowych.....	49
9. Pozostała działalność.....	50
9.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	50
9.2. Inna działalność.	50
9.2.1 Realizacja zadań wynikających z Programu Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie	50
9.2.2. Pomoc świąteczna.	52
10. Bilans potrzeb, kierunki działań na 2023 rok.....	53
10.1. Analiza, działania, oczekiwania.....	53
10.2. Kierunki działań	53

1. Wstęp

Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy szeroką pomoc osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn są niezdolne do samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych, a w szczególności osobom samotnym starszym, niepełnosprawnym, bezdomnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym, pozbawionym środków do życia, ubogim i bezradnym życiowo. Celem Ośrodka jest również kształtowanie postaw społecznych, sprzyjających bezpośredniemu uczestnictwu w działaniach na rzecz osób potrzebujących lub wspierania tych działań.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich jest jednostką organizacyjną gminy. Działa na podstawie Statutu uchwalonego Uchwałą Nr XLIX/409/2018 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 25 lipca 2018 r., Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej, aktów prawnych wydanych przez Radę Miejską w Strzelcach Opolskich, Burmistrza Strzelc Opolskich, Kierownika Ośrodka, przepisów w randze ustaw, rozporządzeń i innych aktów wykonawczych.

2. Analiza zadaniowa budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej

2.1. Plan finansowy oraz jego wykonanie 2022 r.

ZADANIA	Plan	Wykonanie	Wykorzystanie
Własne (środki budżetu gminy)	11 916 520,00	10 038 883,97	84,24
Własne (dotacja z budżetu państwa, środki z: Funduszu COVID-19, Funduszu Pomocy, Funduszu Pracy, darowizny, Europejskiego Funduszu Społecznego)	18 502 628,30	16 065 200,15	86,83
Złcone (dotacja z budżetu państwa)	21 614 448,23	21 516 348,97	99,55
RAZEM	52 033 596,53	47 620 433,09	91,52

2.2. Struktura wydatków z wyszczególnieniem rodzajów świadczeń oraz ich obsługi – 2021 r. i 2022 r.

Lp.	Rozdział	2021	2022	Dynamika 2022/2021
1.	85153/1 Zwalczanie narkomanii	3 993,64	0,00	0,00
2.	85154/1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi	32 300,92	44 174,56	136,76
3.	85195/2 Pozostała działalność	1 920,00	3 160,00	164,58
4.	85202/1 Domy pomocy społecznej	2 415 240,86	2 342 923,27	97,01
5.	85205/1 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	28 740,43	26 973,47	93,85
6.	85213/1 Składki na ubezpieczenie zdrowotne (OPS+CIS) 20%	0,00	0,00	0,00
7.	85213/3 Składki na ubezpieczenia zdrowotne(OPS+CIS) 80%	58 972,48	59 810,88	101,42
8.	85214/1 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	644 501,37	658 374,88	102,15
9.	85214/3 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	120 825,98	82 013,94	67,88
10.	85215/1 Dodatki mieszkaniowe	720 883,95	775 568,56	107,59
11.	85215/2 Dodatki energetyczne	11 214,95	2 536,87	22,62
12.	85216/1 Zasiłki stałe 20%	0,00	0,00	0,00
13.	85216/3 Zasiłki stałe 80%	486 754,98	498 344,71	102,38
14.	85219/1 Utrzymanie OPS	1 981 062,33	2 452 685,60	123,81
15.	85219/2 Wynagrodzenie opiekuna prawnego	10 469,69	11 847,18	113,16
16.	85219/3 Utrzymanie OPS	292 281,69	335 482,67	114,78

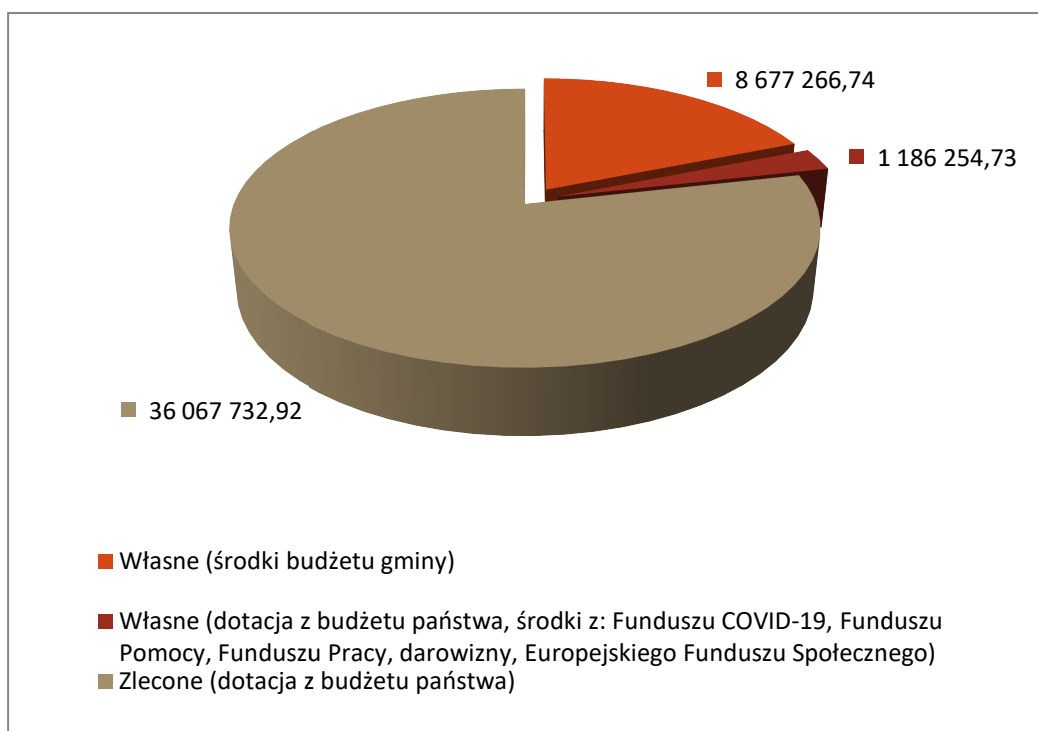
17.	85220/1 Mieszkania chronione	814 384,78	937 058,65	115,06
18.	85228/1 Usługi opiekuńcze	856 041,29	962 925,80	112,49
19.	85228/2 Specjalistyczne usługi opiekuńcze	43 290,00	34 950,00	80,73
20.	85230/1 Pomoc w zakresie dożywiania	94 272,48	102 963,00	109,22
21.	85230/3 Pomoc w zakresie dożywiania	141 408,72	150 000,00	106,08
22.	85231 Zadanie publiczne - Urząd Marszałkowski	0,00	12 154,81	0,00
23.	85231 Solidarni z Ukrainą	0,00	111 291,13	0,00
24.	85295 Nie-Sami-Dzielni	22 462,90	31 440,82	139,97
25.	85295 Darowizna na rzecz obywateli Ukrainy	0,00	72 012,34	0,00
26.	85295/1 Pozostała działalność	584 367,98	618 298,72	105,81
27.	85295/2 Dodatek osłonowy	0,00	1 380 611,73	0,00
28.	85295/3 Program SENIOR +	0,00	67 783,58	0,00
29.	85295/4 Pozostała działalność - Wspieraj Seniora	50 128,44	0,00	0,00
30.	85295/4 Dodatek węglowy	0,00	9 816 480,00	0,00
31.	85295/4 Dodatek dla gospodarstw domowych	0,00	1 361 190,00	0,00
32.	85295/8 - UKRAINA	0,00	9 929,01	0,00
33.	85395/9 - UKRAINA	0,00	3 395 808,00	0,00
34.	85595/9 - UKRAINA	0,00	46 759,34	0,00
35.	85415/1 Stypendia (Gmina)	2 354,89	2 174,73	92,35
36.	85415/3 Stypendia	9 419,54	8 698,92	92,35
37.	85501/2 Świadczenia wychowawcze	27 900 394,99	11 729 891,79	42,04
38.	85502/1 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, Za życiem	0,00	0,00	0,00
39.	85502/2 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, Za życiem	7 995 101,56	8 220 483,25	102,82
40.	85503/2 Karta Dużej Rodziny	1 254,09	3 715,00	296,23
41.	85504/1 Wspieranie rodziny	143 538,00	141 460,00	98,55
42.	85504/3 Wspieranie rodziny - FUNDUSZ PRACY	4 000,00	6 000,00	150,00

43.	85508/1 Rodziny zastępcze	333 025,21	365 159,29	109,65
44.	85510/1 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	22 558,61	109 645,36	486,05
45.	85513/2 Składki na ubezpieczenie zdrowotne SR	104 087,64	129 153,15	124,08
46.	90095/1 Zakup węgla w cenie preferencyjnej	0,00	498 498,08	0,00
RAZEM		45 931 254,39	47 620 433,09	103,68

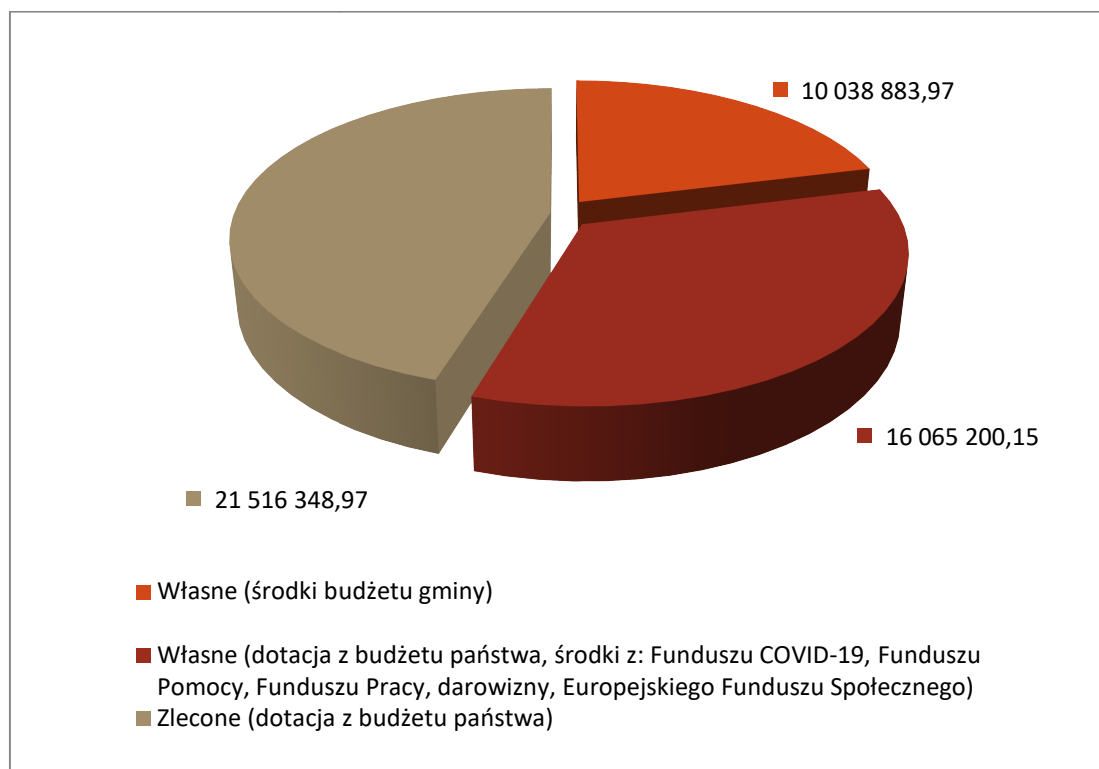
/1 – środki gminy, /2 – dotacja budżetu państwa, /3 – dofin. z budżetu państwa

Udział procentowy poszczególnych środków finansowych w budżecie OPS w latach 2021 -2022

Rok 2021

Rok 2022

3. System pomocy społecznej

Najważniejszym aktem prawnym systemu pomocy społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.).

W 2022 roku pomocą społeczną w formie świadczeń pieniężnych, usług oraz pracy socjalnej objęto łącznie **427 rodzin**. Liczba osób w rodzinach świadczeniobiorców wyniosła **617**, co stanowiło **2,23 %** ogółu mieszkańców gminy Strzelce Opolskie (27 705). Nastąpił spadek liczby korzystających w stosunku do 2021 r. W 2021 roku z pomocy korzystało 449 rodzin, z liczbą osób w tych rodzinach 674.

W latach ubiegłych z pomocy społecznej skorzystało:

2,40 % mieszkańców gminy (28 066) – 2021 rok

2,23 % mieszkańców gminy (27 705) – 2022 rok

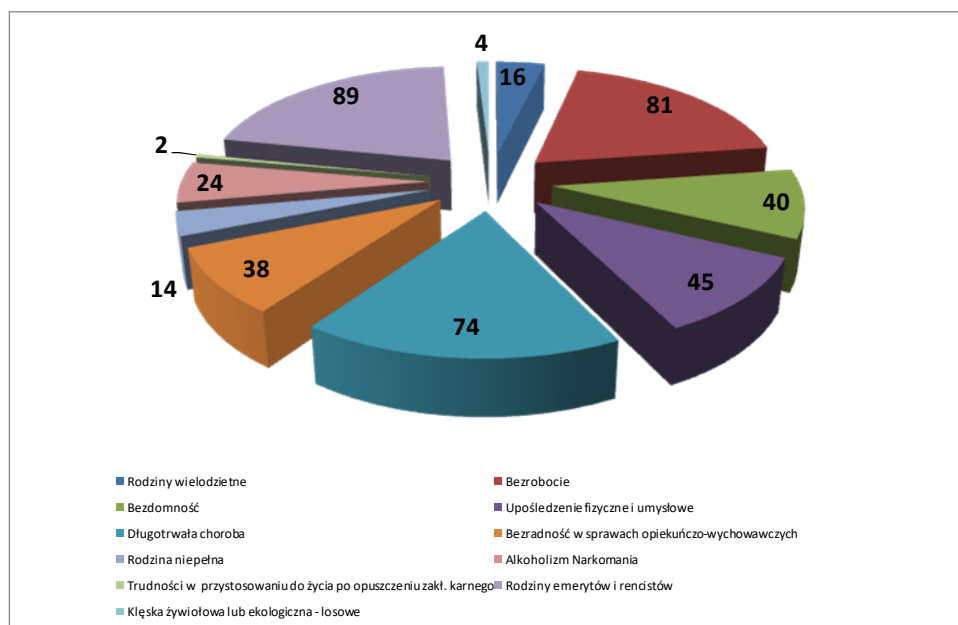
W ramach systemu pomocy społecznej wydanych zostało **3 116 decyzji administracyjnych**, kończących postępowania w sprawach dotyczących różnego rodzaju świadczeń, do których stosuje się przewidzianą w ustawie o pomocy społecznej procedurę.

Świadczenia przyznawane są w formie pieniężnej lub niepieniężnej na wniosek osoby zainteresowanej po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego. Zasadniczą czynnością w przypadku pomocy społecznej jest sporządzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkiwania. Liczba wykonanych wywiadów środowiskowych w związku z przyjętymi wnioskami o pomoc, to **1 871**.

Kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, w 2022 r. wynosiło odpowiednio:

- dla osoby samotnie gospodarującej - **776,00 zł (netto)**
- dla osoby w rodzinie - **600,00 zł (netto)**

Pomoc społeczna kierowana jest do osób lub rodzin dotkniętych różnymi dysfunkcjami. Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej w roku 2022 były: niskie dochody rodzin, emerytów i rencistów, bezrobocie.

3.1. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez OPS w Strzelcach Opolskich w 2022 roku należały:

- zasiłek stały
- zasiłek okresowy
- zasiłek celowy
- zasiłek celowy specjalny
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

Zasiłek stały jest świadczeniem przysługującym osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe.

Forma pomocy		Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem:		92	841	498 344,71 zł	91	99
w tym	dla osoby samotnie gospodarującej	86	787	477 027,71 zł	86	86
	dla osoby pozostającej w rodzinie	6	54	21 317,00 zł	5	13

Zasiłek okresowy to świadczenie przysługujące w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie oraz do czasu otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych

systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznawany jest osobom i rodzinom, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

Forma pomocy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe ogółem:	66	216	82 013,94 zł	65	100
w tym					
środki własne gminy dotacja z budżetu państwa		0,00 zł			
		82 013,94 zł			
w tym przyznane z powodu:					
bezrobocie	41	132	54 617,94 zł	41	64
długotrwałej choroby	19	42	16 839,00 zł	19	26
niepełnosprawności	8	32	7 446,00 zł	8	20
innej przyczyny	8	10	3 111,00 zł	8	9

Zasiłek celowy to świadczenie przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Do zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Forma pomocy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe	177	x	239 141,00 zł	190	317
w tym między innymi na dofinansowanie do					
zakup opału	9	11	2 850,00 zł	9	19
kosztów leczenia i zakupu leków	33	76	8 247,00 zł	33	34
zakup odzieży	4	4	500,00 zł	4	12
inne	20	50	9 140,00 zł	40	28
pokrycie kosztów pobytu w schronisku	14	x	76 958,00 zł	14	14
zdarzenie losowe	3	5	42 570,00 zł	3	13
Zasiłki celowe specjalne	97	224	50 360,00 zł	97	167

Specjalny zasiłek celowy jest bezzwrotnym świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie o pomocy społecznej kryterium dochodowe.

Jeśli osoba lub rodzina marnotrawi przyznane świadczenia, celowo je niszczy lub korzysta w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawi własne zasoby finansowe, może nastąpić ograniczenie świadczeń lub odmowa ich przyznania. W przypadku odmowy przyznania albo ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczenia z pomocy społecznej uwzględnia się sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o pomoc lub korzystającej z pomocy (dobro dzieci).

Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego

Wypłata wynagrodzenia dla opiekuna prawnego za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną, jest zadaniem z zakresu administracji rządowej zleconym gminie.

Forma pomocy	Liczba opiekunów	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)	Liczba osób objętych opieką
Wynagrodzenie dla opiekuna za sprawowanie opieki	3	33	11 669,47 zł	3

3.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się między innymi:

- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne,
- usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne,
- kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej,
- kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych,
- sprawienie pogrzebu,
- składka na ubezpieczenie zdrowotne

3.2.1. Praca socjalna

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej szczególnym zadaniem jest praca socjalna, którą wykonują pracownicy socjalni na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Podstawowym obowiązkiem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby/rodziny oraz stworzenie wielopłaszczyznowej diagnozy, na podstawie której konstruowany jest plan pracy z rodziną.

Pracę socjalną definiuje się jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywoływanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych.

Najistotniejszymi elementami w pracy socjalnej, wpływającymi na jej jakość oraz skuteczność są: relacja, komunikacja i motywowanie. Podstawą nawiązywania i budowania relacji są zasady pracy socjalnej, w szczególności: zasada podmiotowości, zasada obiektywizmu, zasada poufności. Nawiązanie relacji z osobą lub rodziną jest głównym elementem procesu pomocowego i decyduje o skuteczności pracy socjalnej.

Forma pomocy	Liczba Rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym	
		na wsi	
Praca socjalna	248	64	354
Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	31	14	54

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Kontrakt socjalny pracownicy socjalni zawierają w każdej sytuacji, w której na przyznanie świadczeń z pomocy społecznej będzie mieć wpływ aktywność osoby lub rodziny ubiegającej się o przyznanie świadczeń. Kontrakt socjalny ponadto można zawrzeć również z rodziną lub osobą, które uczestniczą w indywidualnym programie usamodzielnienia, integracji lub wychodzenia z bezdomności. Przy zawieraniu kontraktu ważne jest zaangażowanie obydwu stron. Zawierając kontrakt, ośrodek pomocy społecznej zobowiązuje się do udzielenia wsparcia, a klient - np. do znalezienia pracy lub podjęcia leczenia odwykowego. Jeżeli jednak beneficjent pomocy nie będzie wywiązywał się ze swoich obowiązków zawartych w kontrakcie, to wsparcie udzielone przez ośrodek pomocy zostanie mu cofnięte.

Forma pomocy	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi
Praca socjalna prowadzona w oparciu o :		
Kontrakt socjalny	19	19

3.2.2. Usługi poradnictwa

Punkt konsultacyjno-informacyjny

W budynku Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Habryki działa punkt konsultacyjny w ramach którego są udzielane porady z zakresu pomocy prawnej i pomocy psychologicznej. Z pomocy mogą skorzystać osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych używek, pokrzywdzeni przemocą w rodzinie, i inni potrzebujący wsparcia.

Punkt działa w środy i czwartki od godziny 16.00 do 19.00.

W roku 2022 udzielono:

- **202** porady w Punkcie dla osób doświadczających przemocy,
- **277** porad psychologicznych,
- **161** porad terapeutycznych dot. uzależnień
- **80** porad prawnych dla osób z problemem alkoholowym, ofiar i sprawców przemocy.

Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem

W budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w 2022 roku działał punkt pomocy, w ramach którego udzielane były porady z zakresu pomocy prawnej i pomocy psychologicznej, jak również wsparcia finansowego. Z pomocy mogły skorzystać osoby poszkodowane w wyniku przęstw. Punkt czynny był w wtorki i środy od godziny 14:30 do 19:00. Porady udzielane były bezpłatnie.

3.2.3. Usługi opiekuńcze świadczone osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.

Usługi opiekuńcze to różne formy pomocy udzielanej w ramach systemu wsparcia socjalnego. Mogą z nich korzystać osoby z niepełnosprawnościami, osoby chore przewlekłe, osoby starsze i samotne, jeśli potrzebują na co dzień pomocy innych osób, a nie mogą jej uzyskać od osób, które wspólnie z nią mieszkają i od innych członków rodziny.

Usługi opiekuńcze dzielą się na 3 rodzaje:

- Usługi opiekuńcze,
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w 4 obszarach:

1. Zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych osoby wymagającej wsparcia,
2. Opieka higieniczna nad osobą wymagającą wsparcia i jej otoczeniem,
3. Zabiegi pielęgnacyjne zalecone przez lekarza,
4. Zapewnienie, w miarę możliwości, kontaktów z osobą wymagającą wsparcia

Specjalistyczne usługi opiekuńcze - to usługi opiekuńcze dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z typu schorzenia lub niepełnosprawności. Takie usługi są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, np. pielęgniarkę, psychologa, pedagoga, logopedę, pracownika socjalnego, terapeutę zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej, rehabilitanta.

O wsparcie w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnościami, niesamodzielne, niezaradne z powodu różnych zaburzeń (innych niż psychiczne) oraz osoby samotne. Warunkiem uzyskania takiej pomocy jest fakt, że osoby te wymagają indywidualnego wsparcia, ponieważ w wyniku pogłębiającej się choroby nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze obejmują następujące obszary wsparcia:

1. Uczenie i rozwijanie u podopiecznego umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
2. Pielęgnację podopiecznego, jako element procesu leczenia,
3. Rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu podopiecznego zgodnie z zaleceniami lekarza.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - to szczególny rodzaj specjalistycznych usług opiekuńczych udzielanych osobom, które z powodu choroby psychicznej lub niepełnosprawności intelektualnej mają poważne trudności w codziennym funkcjonowaniu, a zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, edukacji, zatrudnieniu i realizacji spraw bytowych. Specjalistyczne usługi

opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez osoby z kwalifikacjami do zawodu m.in. psychologa, pedagoga, logopedy, pracownika socjalnego, terapeuty zajęciowego.

W zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi mieszczą się usługi specjalistyczne (wymienione powyżej) oraz usługi dodatkowe, a mianowicie:

- ✓ Pomoc mieszkaniowa dla osoby wymagającej wsparcia,
- ✓ Zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi lub niepełnosprawnością intelektualną dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, jeśli nie mają takiego dostępu zapewnionego.

Świadczenia z zakresu usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są w domu podopiecznego .

Tabela: Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.

LATA	RODZAJE USŁUG	OSOBY SAMOTNE	OSOBY SAMOTNIE GOSPODARUJĄCE	OSOBY W RODZINIE	OGÓŁEM
2021	Usługi opiekuńcze	19	46	20	85
	Usługi opiekuńcze specjalistyczne	2	16	28	46
	Usługi specjalistyczne - zlecone	2	3	2	7
	Ogółem	23	65	30	138
2022	Usługi opiekuńcze	23	53	9	85
	Usługi opiekuńcze specjalistyczne	1	19	22	42
	Usługi specjalistyczne - zlecone	1	3	2	6
	Ogółem	25	75	33	133

W 2022 roku rzeczywista liczba osób korzystających z różnych rodzajów usług opiekuńczych (w ramach zadań własnych i zleconych) wyniosła 114 osób. Ilość osób wykazana w powyższej tabeli (tj. 133) wynika z tego, iż:

- 19 osób korzystało z dwóch rodzajów usług opiekuńczych.

(133 - 19 osoby korzystające więcej niż z jednego rodzaju usług = 114 osób - faktyczna liczba osób, które zostały objęte pomocą). Spośród 114 osób objętych pomocą, 101 - to osoby mieszkające w mieście, zaś 13 to osoby zamieszkujące na terenach wiejskich.

Do wykonywania powyższych rodzajów usług w ramach zarówno zadań własnych jak i zleconych w 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 8 opiekunek środowiskowych, 1 pielęgniarkę świadczącą specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz 2 rehabilitantów.

Tabela: Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych z podziałem na płeć.

LATA	RODZAJE USŁUG	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	OGÓŁEM
2021	Usługi opiekuńcze	54	16	70
	Usługi opiekuńcze specjalistyczne	35	9	44
	Usługi specjalistyczne - zlecone	6	2	8
	Ogółem	95	27	122
2022	Usługi opiekuńcze	61	24	85
	Usługi opiekuńcze specjalistyczne	31	11	42
	Usługi specjalistyczne - zlecone	4	2	6
	Ogółem	93	37	133

Tabela: Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych z uwzględnieniem rodzaju odpłatności.

Lp.	Lata	Usługi bezpłatne	Usługi częściowo odpłatne	Usługi pełnopłatne	Ogółem osób
1	2021	21	55	62	138
2	2022	12	54	67	133

W 2022 r. koszt za 1 godzinę usług opiekuńczych wynosił 20,00 zł, specjalistycznych usług opiekuńczych – 25,00 zł, zaś w przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi 30,00 zł dla osób dorosłych i 80,00 zł dla dzieci.

Tabela: Wykonanie usług opiekuńczych ze względu na ilość godzin.

Lp.	Lata	Ilość godzin		Ogółem
		Usługi opiekuńcze	Usługi specj. (rehabilitacja)	
1.	2021	13 532,50	2 916,5	16 449,00
2.	2022	13 573,50	2 524,00	16 097,50

Powyższa tabela przedstawia, że w 2022 r., wykonano 16 097,50 godzin usług. Jest to spadek o 2 % w stosunku do ilości godzin wykonanych w roku 2021. Spadek ten wynika ze zmniejszonej ilości godzin świadczonych usług opiekuńczych oraz z realizacji projektu pn. „ Nie-sami–Dzielnii II rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niepełnosprawne” i programu „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2021.

Tabela: Odpłatność podopiecznych za wykonane usługi opiekuńcze.

Lp	Lata	Usługi opiekuńcze	Usługi specjalistyczne (rehabilitacja)	Ogółem
		Zadania własne	Zadania własne	Zadania własne
1.	2021	75 611,50	48 830,62	124 442,12
2.	2022	88 148,00	36 636,25	124 784,25

Jak wynika z powyższej tabeli ogólna odpłatność w roku 2022 (kwota 124.784,25 zł) jest wyższa o 0,2 % w stosunku do roku 2021 r. (kwota 124.442,12 zł). Wzrost odpłatności za usługi jest skutkiem większej liczby osób ponoszących pełną odpłatność za godziny usług opiekuńczych.

Tabela: Liczba rodzin, osób, godzin i odpłatności za wykonane specjalistyczne usługi opiekuńcze.

L.p	lata	Liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba godzin	Wniesiona odpłatność
1	2021	7	9	1443,00	14 785,60
2	2022	6	8	1 165,00	17 511,68

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze ustalano na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych z uwzględnieniem Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz Zarządzenia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Nr 39/2019 z dnia 02.12.2019 r. w sprawie ustalenia ceny za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

3.2.4. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w tych domach

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Do domu pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny. Zobowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt są w kolejności:

1. mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z zawartą umową w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej
 - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
 - b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby o których mowa w pkt a i b. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą także wносить osoby nie wymienione w pkt 2.

Tabela 1: Odpłatność gminy i osób zobowiązanych, w latach 2021 - 2022.

Rok	Opłata Gminy za mieszkańców w domu pomocy społecznej	Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w domu pomocy społecznej	Opłata osób zobowiązanych zgodnie z art.103 ust.2 ustawy o pomocy społecznej
2021	2 415 240,86 zł	2 053,78 zł	287 102,98 zł
2022	2 342 923,27 zł.	2 324,33 zł	355 514,50 zł

Tabela 2: Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej, w latach 2021 - 2022.

Rok	Ilość osób przyjętych	Ilość osób, które opuściły dom pomocy społecznej, i które zmarły w domu pomocy społecznej	Ilość osób przebywających w danym roku w domu pomocy społecznej	Ilość osób przebywających w domu pomocy społecznej na ostatni dzień roku
2021	27	opuściło 7 osób	98	71
		zmarło 20		
2022	15	opuściło 3 osoby	84	61
		zmarło 21 osób		

Z Tabeli 1 wynika, że w 2022 r. zmalały wydatki Gminy w stosunku do roku 2021 z tytułu opłat za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej. Spowodowane jest to skierowaniem mniejszej ilości osób do domu pomocy społecznej, oraz umieszczaniem osób samotnych, które nie wymagają stałej opieki i pomocy, w mieszkaniach chronionych. Ilość osób przebywających w domach pomocy społecznej w 2022 roku nie uległa zwiększeniu, a nawet na dzień 31-12-2022 była mniejsza w porównaniu do roku 2021, co obrazuje Tabela 2. Średni koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej w roku 2021 wyniósł 2 053,78 zł., a w roku 2022 - 2 324,33 zł. Na mniejsze wydatki Gminy miał też wzrost odpłatności wnoszonej przez osoby zobowiązane (Tabela 2). W roku 2021 była to kwota 287 102,98 zł. , a w 2022 roku – 355 514,50 zł.

3.2.5. Kierowanie i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w Schroniskach dla Bezdomnych

Zgodnie z art.48 ustawy o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielanie schronienia należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i może być realizowane przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami

opiekuńczymi. Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące. Przyznanie niezbędnego ubrania następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz do pory roku.

W związku z brakiem na terenie gminy Strzelce Opolskie schroniska zgodnego z wymaganymi standardami, Ośrodek Pomocy Społecznej posiada podpisane umowy z następującymi schroniskami:

- Schronisko dla osób bezdomnych w Bielicach;
- Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Bielicach
- Schronisko dla osób bezdomnych (koedukacyjne) w Kokotku
- Schronisko dla osób bezdomnych w Niewieszy
- Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Lubojence oraz Mariane Rędzińskiej

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
SCHRONIENIE	14	76958,00	14	14

W razie pilnej konieczności osoby bezdomne są kierowane do domów wspólnotowych, które są prowadzone przez Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „BARKA”.

3.2.6. Mieszkania Chronione, Mieszkania Chronione „Za Życiem” oraz tymczasowe miejsca schronienia w sytuacjach kryzysowych.

Mieszkania chronione

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej, która zastępuje pobyt w placówce całodobowej oraz zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Mieszkania chronione stanowią alternatywną formę wsparcia w stosunku do usług świadczonych przez domy pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje 24 mieszkaniami. Na koniec grudnia 2022 r. zasiedlone były 24 mieszkania. Zgodnie z art. 53 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej, pomoc w formie mieszkania chronionego można przyznać ze względu na: trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniach chronionych uzależniony jest od indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających ze wsparcia.

Wsparcie w formie pobytu w mieszkaniu chronionym, udzielane jest na podstawie decyzji Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej po dokonaniu oceny sytuacji bytowej osoby ubiegającej się o wsparcie w formie pobytu w mieszkaniu chronionym. Rodzaj i zakres świadczonego wsparcia mogą ulegać zmianie, w zależności od oceny sytuacji mieszkańca, która jest dokonywana co najmniej raz na trzy miesiące.

Budynek, w którym usytuowane są mieszkania chronione.

Pobyt w mieszkaniu chronionym jest odpłatny. Zarządzeniem Nr 71/ 2022 Burmistrza Strzelec Opolskich z dnia 20 kwietnia 2022 r. w sprawie miesięcznego kosztu utrzymania mieszkania chronionego, odpłatność za pobyt w 2022 r. została ustalona w kwocie 1260,00 zł. Mieszkańcy ponoszą procentową odpłatność uzależnioną od wysokości dochodu.

Mieszkania chronione „Za Życiem”

Głównym celem wsparcia dla rodzin „Za życiem” jest umożliwienie rzeczywistej i pełnej integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz wsparcie psychologiczne, społeczne, funkcjonalne i ekonomiczne ich rodzin m.in. poprzez zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne. Ośrodek Pomocy Społecznej zarządza 12 mieszkaniami, które zostały utworzone w 2018 r. w ramach Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” Działanie 4.7. Tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla niepełnosprawnych. Na koniec grudnia 2022 r. przebywały w mieszkaniach 23 osoby. Zarządzeniem Nr 72/2022 Burmistrza Strzelec Opolskich z dnia 20 kwietnia 2022 r. w sprawie miesięcznego kosztu utrzymania mieszkania chronionego „Za Życiem”, odpłatność za pobyt w 2022 r. wynosiła **1260,00 zł** od osoby.

Na realizację zadań wydatkowano w 2022 r. kwotę **937.058,65 zł**, są to koszty stałe związane z utrzymaniem mieszkania (koszty zatrudnienia opiekuna mieszkań chronionych, obsługa systemu przyzywowego, alarmowo pożarowego, administrowanie obiektu, energia elektryczna, gaz, woda, itd.) oraz koszt niezbędnego wyposażenia. Dochody z tytułu wpłat mieszkańców wyniosły **211.360,14 zł**.

Tymczasowe miejsce schronienia w sytuacjach kryzysowych.

Celem realizacji zadań statutowych związanych z zapewnieniem pomieszczeń tymczasowych w sytuacjach kryzysowych, są utworzone 4 takie pomieszczenia. Ze schronienia korzystają osoby, które nie mogą pozostać w dotychczasowym miejscu zamieszkania z powodu zdarzenia losowego (zniszczenie mieszkania), w sytuacji gdy toczy się postępowanie eksmisyjne lub stosowana jest przemoc.

Pomieszczenia przyznawane są po dokonaniu indywidualnej analizy sytuacji bytowej osoby potrzebującej. Pobyt w pomieszczeniach jest odpłatny. Zarządzeniem Nr 73 / 2022 Burmistrza Strzelc Opolskich, z dnia 20 kwietnia 2022 r., został on ustalony w kwocie 400,00 zł miesięcznie. Przy czym osoby nie spełniające warunku kryterium dochodowego, ponoszą procentową odpłatność uzależnioną od wysokości dochodu. Jeżeli dochód nie przekracza kryterium dochodowego, wynikającego z ustawy o pomocy społecznej osoby nie ponoszą żadnej odpłatności.

W 2022 r. z pomieszczeń tymczasowych w sytuacjach kryzysowych skorzystały **2 osoby**.

3.2.7. Inne świadczenia niepieniężne

3.2.7.1 Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i Uchwałą Nr LIX/475/2022 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 30 listopada 2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do sprawienia pogrzebu osobom zmarłym, które zamieszkiwały na terenie gminy a nie ustalono osób, które mogłyby je pochować.

W 2022 r. sprawiono **3 pogrzeby**.

Koszt świadczeń wyniósł **11 904,00 zł**.

z czego:

- ✓ 2 pogrzeby – 7 904,00 zł (koszt zwrócony w całości przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych)
- ✓ 1 pochówek dzieci nienarodzonych – 4 000,00 zł

3.2.7.6.2 Opłacanie składek zdrowotnych za osoby uprawnione do zasiłku stałego oraz uczestników zajęć w Centrum Integracji Społecznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba świadczeniobiorców*, za których jest opłacana składka zdrowotna	Liczba składek należnych	Koszt składek należnych w zł**		
			ogółem (4 + 5)	z tego:	
				opłaconych	nieopłaconych
0	1	2	3	4	5
Osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrow. z innego tytułu - pkt. 26	88	807	43763	43763	0
Osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej - pkt. 30	31	248	16048	16048	0
OGÓŁEM	X	1055	59811	59811	0

3.2.7.3 Pomoc w formie posiłku

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pomoc w postaci gorącego posiłku przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

FORMY POMOCY	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Posiłki	40520	668197	162	229

3.3. Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy

Podstawą prawną funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Strzelce Opolskie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z. 2021 poz. 1249), a także Uchwała Nr X/110/2019 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Strzelcach Opolskich oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zarządzeniem Nr 28/2011 Burmistrza Strzelce Opolskich z dnia 10 lutego 2011 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny, z udziałem następujących przedstawicieli:

1. Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzelcach Opolskich
3. Komendy Powiatowej Policji w Strzelcach Opolskich
4. Gminnego Zarządu Oświaty w Strzelcach Opolskich
5. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich
6. Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich
7. Ochrony zdrowia (Szpital Powiatowy w Strzelcach Opolskich)
8. Organizacji pozarządowej – Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Strzelcach Opolskich.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy na terenie gminy Strzelce Opolskie. Głównym celem działalności zespołu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwięzionych w przemoc w rodzinie.

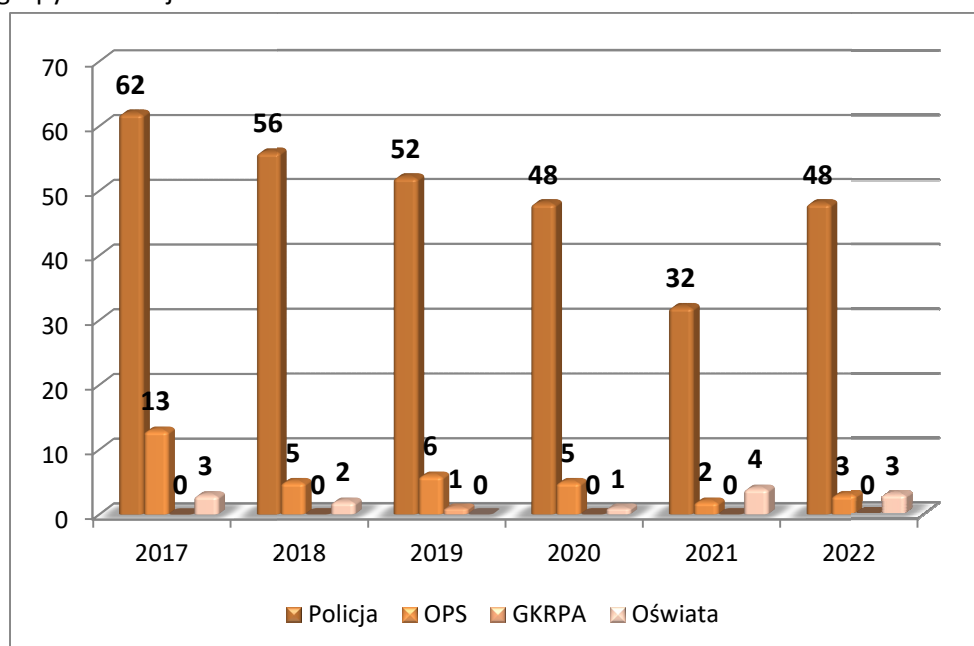
Adresatami działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny, są:

- ofiary przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy, osoby starsze, niepełnosprawne, sprawcy przemocy w rodzinie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności:

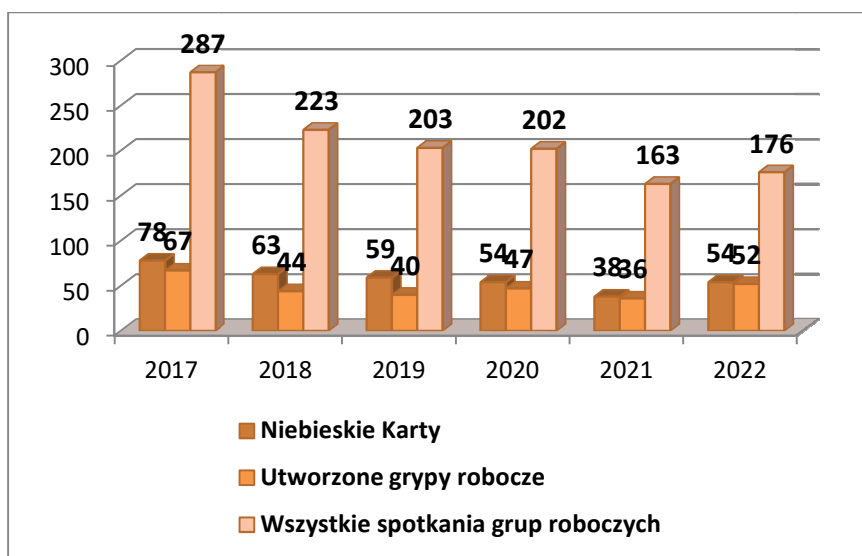
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach występowania przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W roku 2022 wszczęte zostały **54 procedury Niebieskiej Karty** przez instytucje do tego powołane. Karty te przekazywane były do Przewodniczącego Zespołu, który następnie podejmował decyzję o zwołaniu posiedzenia grupy roboczej.

Grupy robocze w ramach swych działań w stosunku do konkretnego przypadku dokonywały diagnozy, opracowywały i realizowały plan pomocy, monitorowały sytuację danej rodziny, dokumentowały podejmowane działania, określały działania pointerwencyjne jak i również podejmowały decyzje o skierowaniu stosownych wniosków do instytucji decyzyjnych (Sąd, Prokuratura, Policja).

W roku 2022 w ramach wszczętych procedur Niebieskiej Karty utworzone zostały 52 grupy robocze. Wszystkich spotkań grup roboczych odbyło się 176. Działając zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie skierowanych zostało **28** wniosków do Prokuratury Rejonowej w Strzelcach Opolskich o wszczęcie postępowania w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy.

Członkowie Zespołu i grup roboczych, biorąc pod uwagę dobro małoletnich dzieci w rodzinach, gdzie występuje podejrzenie stosowania przemocy w 21 przypadkach powiadomili o sytuacji Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich – III Wydział Rodzinny i Nieletnich, który prowadzi działania w ramach swych kompetencji. Ponadto 26 osób, wobec których istniało podejrzenie stosowania przemocy, zostało skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzelcach Opolskich w związku z problemem nadużywania alkoholu.

Członkowie zespołu i grup roboczych w ramach swych działań pomocowych kierowali osoby dotknięte przemocą jak i również osoby podejrzane o stosowanie przemocy do Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Strzelcach Opolskich przy ulicy Habryki 11, gdzie istnieje możliwość skorzystania z pomocy i wsparcia specjalistów.

3.4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz realizacji Gminnego Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2022

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz organizacja pieczy zastępczej wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 ze zm.). Ustawa ta określa m. in.:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich Uchwałą Nr XLVIII/159/2012 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 20 czerwca 2012 r. został wyznaczony do realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym gmina zobowiązana jest do opracowywania i realizacji 3-letnich programów wspierania rodziny. Uchwałą Nr XLVIII/387/2022 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 26 stycznia 2022 r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024. Głównym celem programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ramach realizowanych zadań Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał pomocy np. na zakup żywności, odzieży, środków czystości, opału, pokrycia kosztów leczenia, opłaty mieszkaniowe, itp. Rodziny korzystały także z dożywiania dzieci i młodzieży w żłobku, przedszkolach i szkołach, a także w stołówce Strzeleckiej Spółdzielni Socjalnej. W roku 2022 Ośrodek realizował w szczególności następujące Programy:

„Posiłek w szkole i w domu” ,
„Rodzina 500plus”
Karta Dużej Rodziny
„Za życiem”.

Kolejną formą wsparcia dla rodziny są świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Powyższe świadczenia i pomoc przyczynia się do zabezpieczenia potrzeb bytowych rodziny i dzieci.

Ponadto w ramach realizacji zadań wynikających z Programu rodziny mają możliwość skorzystania z bezpłatnego wsparcia specjalistów tj. psychologów, prawników, terapeutów. Działający Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w roku 2022 udzielił łącznie 720 porad.

Kolejnym zadaniem gminy wynikającym z ustawy jest zatrudnianie asystenta rodziny. Celem pracy asystenta jest zapewnienie wsparcia wszystkim członkom rodziny, osiągnięcie przez rodzinę stabilności życiowej, która umożliwiałaby jej wychowywanie dzieci. Do nadrzędnych zadań asystenta rodziny należy przeciwdziałanie oddzieleniu dziecka od rodziny, a w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, podjęcie wszelkich działań umożliwiających jak najszybszy jego powrót do rodziny biologicznej. Współpraca asystenta z rodziną rozpoczyna się od opracowania z członkami rodziny diagnozy przyczyn problemów w funkcjonowaniu rodziny, określenia możliwości poprawy sytuacji, wypracowania wspólnie z członkami rodziny planu wdrażania zmian w celu poprawy sytuacji rodziny oraz osiągnięcia przez nią samodzielności. Dokonuje się także analizy zasobów środowiskowych i instytucjonalnych, z których rodzina może korzystać celem przezwyciężenia swoich trudności. Asystent rodziny współpracuje także z wieloma osobami i instytucjami, które zajmują się pracą z dzieckiem i rodziną, np. kuratorzy, pedagodzy, pracownicy socjalni, koordynatorzy, organizacje pozarządowe, itp. Wspólnie poszukują możliwości rozwiązania poszczególnych problemów, analizie sytuacji, motywowania członków rodziny, udzielania im wsparcia. Ponadto asystent rodziny w przypadku wystąpienia problemu przemocy w rodzinie aktywnie uczestniczy w spotkaniach grupy roboczej i podejmuje działania celem przezwyciężenia problemu przemocy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin.

W gminie Strzelce Opolskie w ramach stosunku pracy jest zatrudnionych 2 asystentów rodziny, w pełnym wymiarze czasu pracy, w zadaniowym systemie czasu pracy. Praca asystenta polegała na diagnozowaniu, przy wsparciu pracownika socjalnego, sytuacji rodziny pod kątem problemów i potrzeb, a następnie wraz z rodziną opracowywanie planu działania.

W ramach obowiązków asystent uczył dorosłych członków rodziny m.in. gospodarowania finansami, prowadził aktywizację zawodową. W wielu sytuacjach porządkował sprawy związane z zaległościami w zakresie opłat mieszkaniowych, zaciąganych zobowiązań, zajęć komorniczych. Angażował się w pracę z dziećmi. W ramach kontaktu z pedagogami szkolnymi i wychowawcami asystent diagnozował problemy dzieci w nauce. Asystent rodziny pracował również nad motywacją członków rodziny do podjęcia leczenia odwykowego. W roku 2022 wsparciem asystentów objętych było łącznie 27 rodzin, w których przebywało 49 dzieci. W roku 2022 asystent rodziny zakończył pracę z 13 rodzinami.

W roku 2022 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło konkurs w ramach Programu asystent rodziny na rok 2022, w ramach którego uzyskano środki finansowe na dofinansowanie w formie jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny. Otrzymano środki z Funduszu Pracy w łącznej kwocie 6 000,00 zł, które wykorzystano w całości.

Zadaniem gminy, które nałożyła ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest również uczestniczenie w kosztach pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej poniosła w 2022 r. za dziecko wydatki w wysokości 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej – 11 dzieci, w drugim roku 30% - 14 dzieci, w następnych latach 50% - 44 dzieci. Łączne wydatki na realizację pieczy zastępczej w 2022 r. wyniosły – 474 804,65 zł, w 2021 r. było to - 355 583,82 zł. Powodem zwiększenia kwoty

wydatkowanej na pieczę zastępczą jest przede wszystkim okres pobytu dzieci, który w większości przekracza okres 3 lat, a także pobyt zgodnie z wyrokiem sądowym 7 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

4. Realizacja programów

4.1. Pomoc udzielana w ramach programu rządowego „Posiłek szkole i w domu” na lata 2019-2023

Od 1 stycznia 2019 r. Uchwałą Rady Ministrów wszedł w życie Rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, program ten, zastąpił program pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”. Program ma na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów, osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Działania realizowane w ramach Programu, to:

1. finansowanie posiłków w placówkach oświatowych i innych dla osób spełniających kryteria programu,
2. przyznawanie i wypłacanie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Do udzielania pomocy w zakresie dożywiania mają zastosowanie przepisy ustawy o pomocy społecznej. W 2022 r. z pomoc była przyznawana osobom i rodzinom, których miesięczny dochód netto nie przekraczał 150% kwoty kryterium dochodowego: tj. **1051,50 zł** w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz **792 zł** na osobę w rodzinie. Na terenie gminy Strzelce Opolskie dożywianie w ramach Programu w okresie sprawozdawczym prowadziło **11 placówek** w tym:

- ✓ 8 szkół,
- ✓ 2 przedszkola,
- ✓ Stołówka Strzeleckiej Spółdzielni Socjalnej

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	w tym na wsi
KOSZT PROGRAMU OGÓŁEM (w zł) 2)	252 963,00	31 558,00
z tego:	102 963,00	9 272,00
środki własne		
dotacja	150 000,00	22 286,00

PROGRAM "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"								
WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	w tym na wsi	w tym:					
			dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej		uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej		pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
			OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
1	2	3	4	5	6	7	8	9
RZECZYWISTA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM OGÓŁEM	165	45	18	9	39	12	114	27
w tym liczba osób korzystających z: posiłku 1)	82	14	9	6	26	7	49	2
zasiłku celowego	123	42	14	8	22	9	92	27

WYSZCZEGÓLNIENIE	ZASIŁEK CELOWY na zakup żywności	
	OGÓŁEM	w tym na wsi
1	2	3
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	75	20
Liczba rodzin	72	20
Liczba osób w rodzinach	123	42
Liczba świadczeń	238	52
Kwota świadczeń (w zł) 1)	48 960	11 310
z tego:	15 200	3 050
środkami własnymi	33 760	8 260
dotacją	205,71	217,50
Koszt jednego świadczenia (w zł)		

4.2. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2021r.

Celem Programu jest wsparcie osób i rodzin podlegających deprywacji materialnej polegającej na braku możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych. Umowa na realizację zadania została podpisana pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich a Bankiem Żywności w Opolu.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej należało:

- akcja informacyjna o Programie, skierowana do mieszkańców gminy,
- wydawanie skierowań dla osób zakwalifikowanych do Programu,
- wydawanie produktów żywnościowych.

Osobom zakwalifikowanym do Programu (osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniającym kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał **220 % kryterium** dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 1542,20 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1161,60 zł dla osoby w rodzinie), żywność wydawana była dwa razy w miesiącu.

Osoby potrzebujące otrzymywały artykuły: mączne, mleczne, mięsne, olejowe, cukier, warzywa i owoce. W ramach Programu przewidziano działania towarzyszące w formie bezpłatnych warsztatów i szkoleń dotyczących m.in.: przygotowywania posiłków, zdrowego odżywiania, sprawnego zarządzania budżetem domowym, zapobiegania marnowaniu żywności.

Osoby objęte programem:

RAZEM osób	do 100%	100-200%	kobiet	mężczyzn	Dzieci do 15 lat	Powyżej 65 lat	Pozostałe osoby	Bezdomni	Niepełnosprawni	Migranci, mniejszości	Pozostałe
550	305	245	357	193	150	38	362	0	113	146	290

Nazwa towaru	cukier biały	filet z makreli w oleju	grošek z marchewką	koncentrat pomidorowy	makaron jajeczny świderki	mleko uht	olej rzepakowy	powidła śliwkowe	szynka drobiowa	szynka wieprzowa
Sztuki	600	3392	4400	4125	4950	3760	600	3360	3900	2808

4.3. Program „Karta Dużej Rodziny”

Zasady otrzymania Karty Dużej Rodziny określa ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Na jej podstawie rodziny wielodzietne mogą skorzystać z rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. Uprawnienia przysługujące osobom posiadającym ważną Kartę polegają na otrzymaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności.

Kartę Dużej Rodziny może otrzymać każdy członek rodziny, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu przynajmniej troje dzieci, czyli:

- ojciec i matka,
- macocha lub ojczym (małżonek jednego z rodziców),
- dzieci,
- Kartę mogą dostać także rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Od 1 stycznia 2019 roku Kartę Dużej Rodziny mogą uzyskać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie:

- rodzicom — bezterminowo,
- dzieciom — do ukończenia 18 lat,

- dzieciom, które dalej uczą się w szkole lub studiują — do ukończenia nauki, maksymalnie do ukończenia 25 lat,
- dzieciom niepełnosprawnym — na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2022 roku: – wpłynęło **300 wniosków** o wydanie Kart Dużej Rodziny,

Ilość przyznanych kart w 2022		
Nazwa jednostki	Liczba zamówionych kart tradycyjnych	Liczba zamówionych kart elektronicznych
Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich	812	820

4.4. Lokalne Programy Wsparcia Systemu Pomocy Społecznej: „Wsparcie rodzin wielodzietnych w ponoszeniu kosztów związanych z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi” oraz „Wsparcie osób niepełnosprawnych, wymagających stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością ich samodzielnej egzystencji i niezdolnych do pracy, w ponoszeniu kosztów związanych z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi”.

Uchwałą nr XXV/231/2020 Rady Miejskiej w Strzelcach z dnia 29 lipca 2020 w sprawie utworzenia programu ośłonowego w zakresie wspierania rodzin wielodzietnych w ponoszeniu kosztów związanych z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi przyjęto lokalny program wsparcia systemu pomocy społecznej „Wspieranie rodzin wielodzietnych w ponoszeniu kosztów związanych z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnym”. Beneficjentami programu były rodziny wielodzietne (w tym również rodziny zastępcze) spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, mające na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub do 25 roku życia w przypadku, gdy dziecko uczy się lub studiuje, a do 26 roku życia jeśli przypada on w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia. Pomoc finansowa udzielana była w kwocie równej opłacie ponoszonej za trzecie i kolejne dziecko w rodzinie. W 2022 roku wsparciem objęto **264** rodziny, w których było 1214 osób na łączną liczbę świadczeń **2444**, o wartości **79 822,00** zł.

Uchwałą nr XXXIV/286/2021 Rady Miejskiej w Strzelcach z dnia 14 kwietnia 2021 został przyjęty lokalny program wsparcia systemu pomocy społecznej „Wspieranie osób niepełnosprawnych, wymagających stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością ich samodzielnej egzystencji i niezdolnych do pracy, w ponoszeniu kosztów związanych z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi”.

Beneficjentami programu były osoby niepełnosprawne wymagające stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością ich samodzielnej egzystencji i niezdolne do pracy.

W 2022 roku wsparciem objętych zostało **165** rodzin, w których przyznano pomoc 178 osobom na łączną liczbę świadczeń **1511**, o wartości **39 747** zł.

4.5. Prace społecznie użyteczne

Dnia 19 stycznia 2022 roku zostało zawarte porozumienie pomiędzy Powiatem Strzeleckim a Gminą Strzelce Opolskie w sprawie organizowania prac społecznie-użytecznych. W ramach porozumienia Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich w okresie od 1 lutego 2022 do 31 grudnia 2022 skierował do w/w prac 28 osób bezrobotnych, które wypracowały 5485 godziny.

Do prac tych kierowane były osoby bezrobotne, bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych i korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Osoba wykonująca prace społecznie-użyteczne zachowywała status osoby bezrobotnej w trakcie tych prac. Wykonywanie prac odbywało się w wymiarze 10 godzin tygodniowo, ale nie więcej niż 40 godzin miesięcznie. Osobie bezrobotnej z tytułu wykonywania prac przysługiwało świadczenie w wysokości 9,00 zł za każdą godzinę do 31.05.2022 r., natomiast od 01.06.2022 r. – 9,50 zł. Prace społecznie użyteczne mają na celu zapewnienie osobom bezrobotnym możliwości uzyskania przynajmniej minimalnych środków do życia oraz wpływała na ewentualność powrotu do pełnienia ról społecznych i zawodowych osób kierowanych. Dały również możliwość wsparcia działań społeczności lokalnych, a także możliwość zdyscyplinowania bezrobotnych i ograniczenie wykonywania pracy „na czarno”. Prace organizowane były na terenie gminy Strzelce Opolskie, tj.:

I. w sołectwach

- Adamowice
- Błotnica Strzelecka
- Ligota Dolna
- Mokre Łany
- Osiek
- Płużnica
- Rożniątów
- Szymiszów Wieś
- Szymiszów Osiedle
- Warmątowice

II. w instytucjach pożytku publicznego

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Placówki oświatowe
- Strzelecka Spółdzielnia Socjalna
- Gminny Zarząd Mienia Komunalnego
- Dom Pomocy Społecznej
- Centrum Integracji Społecznej
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
- Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Barka”

Obejmowały one następujący rodzaj prac:

- prace porządkowe przy obiektach użyteczności publicznej,
- prace porządkowe na terenach sołectw,
- sprzątanie parku miejskiego,
- pielęgnacja zieleni,

- utrzymanie w czystości chodników.

Powiatowy Urząd Pracy refundował 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu, natomiast pozostałe wydatki takie jak ekwiwalent, woda, zakup narzędzi i rękawic roboczych stanowił w całości koszt OPS.

Prace społecznie – użyteczne za okres II – XII 2022 rok							
Miesiąc	Liczba Osób	Liczba wypracowanych godzin	Wyplacone świadczenia	Pozostałe koszty (ekwiwalent i inne wydatki/woda, narzędzia robocze/)	Łączny koszt	Refundacja PUP	Koszt OPS
II	1	38	342,00	12,16	354,16	205,20	148,96
III	13	355	3195,00	113,60	3308,60	1917,00	1391,60
IV	17	526	4734,00	168,32	4902,32	2840,40	2061,92
V	20	661	5949,00	211,52	6160,52	3569,40	2591,12
VI	20	750	7125,00	240,00	7365,00	4275,00	3090,00
VII	20	675	6412,50	216,00	6628,50	3847,50	2781,00
VIII	20	675	6412,50	216,00	6628,50	3847,50	2781,00
IX	17	570	5415,00	182,40	5597,40	3249,00	2348,40
X	16	550	5225,00	176,00	5401,00	3135,00	2266,00
XI	13	505	4797,50	161,60	4959,10	2878,00	2081,10
XII	9	180	1710,00	57,60	1767,60	1026,00	741,60
Razem	X	5485	51317,50	1755,20	53072,70	30790,00	22282,70

4.6. Klub „Senior+”

Klub „Senior+” w Strzelcach Opolskich to miejsce spotkań mieszkańców gminy w wieku 60 i więcej lat, nieaktywnych zawodowo, którzy są zainteresowani różnymi formami spędzania wolnego czasu i integracji. Celem Klubu Senior+ jest więc aktywizacja społeczna, nawiązywanie więzi towarzyskich, włączanie Seniorów do społeczności lokalnej, wspólne spędzanie czasu. Uczestnictwo w Klubie jest nieodpłatne.

Zajęcia warsztatowe oferowane przez Klub, które promują aktywne spędzanie wolnego czasu: decoupage, quilling, origami, wyplatanie ozdób z wikliny papierowej, malowanie akwarelami, nauka podstaw szycia, rękodzieło artystyczne: wykonywanie koronek na szydełku, wykonywanie kwiatów z kolorowej bibuły. W pomieszczeniach klubowych przeznaczonych do rehabilitacji organizowane są zajęcia z fizjoterapii wspierające sprawność fizyczną Seniorów.

W zajęciach w Klubie Senior + bierze udział około **40 osób**.

W miesiącu **styczniu** odbyła się wycieczka integracyjna do kina. 24 stycznia uczestnicy świętowali klubowy Dzień Babci i Dziadka, podczas którego seniorzy bawili się przy muzyce i poczęstunku.

W **lutym** seniorzy świętowali Walentynki oraz Tłusty Czwartek. Przy okazji odbyła się degustacja pączków z lokalnych cukierni.

W **marcu** seniorzy razem z opiekunkami zaangażowali się w pomoc uchodźcom z dotkniętej wojną Ukrainy. Prace ręczne wykonane przez seniorów trafiły na kiermasz prowadzony przez siostry zakonne ze Wspólnoty Błogosławieństw w Strzelcach Opolskich. 8 marca seniorki razem z seniorami świętowali Dzień Kobiet.

W **kwietniu** odbyło się spotkanie z policjantami. Tematem rozmowy było uświadomienie seniorów na temat oszustw oraz zwiększenie bezpieczeństwa. Po wykładzie seniorzy rozmawiali z policjantami na temat swoich doświadczeń oraz na temat pracy w policji.

Maj był miesiącem przygotowań prac ręcznych na wystawę do Piotrówki na festyn z okazji 190-lecia wsi.

W **czerwcu** odbył się Jubileusz 190-lecia wsi Piotrówka, który miał miejsce 18 i 19 czerwca. Seniorzy uczestniczyli w zabawie za sprawą współpracy ze Stowarzyszeniem Odnowy Wsi Piotrówka. Klub Senior + miał obszerną wystawę swoich prac. Dnia 24 czerwca odbyła się wycieczka do Opola. Celem wycieczki było zwiedzanie Muzeum Śląska Opolskiego, które w tym czasie wystawiało Galerię Malarstwa Polskiego z XIX i XX wieku. Przy okazji seniorzy zwiedzili Katedrę oraz centrum miasta.

W **lipcu** dzięki funduszom projektu rozpoczęły się dodatkowe zajęcia rehabilitacyjne, które przyciągnęły wiele nowych osób do Klubu Seniora.

Na początku **sierpnia** w Klubie Senior + odbyły się warsztaty kulinarne zorganizowane przez Stowarzyszenie Kresowe „STRZELEC”, spotkanie miało charakter edukacyjny i kulinarny. 17 sierpnia odbyła się pierwsza wycieczka z projektu, która odbyła się na Górę Świętej Anny. Kolejna wycieczka odbyła się w ramach integracji ze Stowarzyszeniem Odnowy Wsi Piotrówka do Palmiarni w Gliwicach, która została otwarta po długim remoncie.

We **wrześniu** odbyła się druga i trzecia wycieczka z projektu. Dnia 6 września odbył się wyjazd do Teatru Eko Studio w Opolu, które wystawiało spektakl pod tytułem „Cnoty Niewieście”. Wrzesień był również miesiącem Senioriady, która odbywała się w Strzelcach Opolskich. Seniorzy z Klubu Senior + przygotowali wystawę prac oraz brali udział w wydarzeniu. 30 września odbyła się kolejna wycieczka z projektu. Wyjazd obejmował Inaugurację 71 Sezonu Artystycznego w Filharmonii Opolskiej im. Józefa Elsnera.

W **październiku** trwały przygotowania do V Wojewódzkiej Olimpiady Seniora, klubowicze samodzielnie wyszywali wzory na koszulkach. Klubu Senior + reprezentowało 3 uczestników oraz 6 kibiców. Seniorom udało się wywalczyć II miejsce na podium a pan Józef Izydorczyk otrzymał specjalne wyróżnienie dla najstarszego uczestnika Olimpiady. 27 października seniorzy wybrali się na kolejną wycieczkę z projektu. Celem wycieczki był Teatr im. Jana Kochanowskiego oraz aktualnie wystawiany w nim spektakl pod tytułem „Amator 2020”.

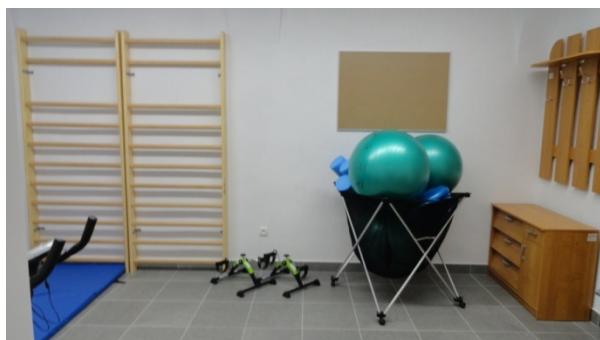
W **listopadzie** seniorzy wybrali się na wycieczkę integracyjną razem z uczestnikami Stowarzyszenia Odnowy Wsi Piotrówka. Celem wycieczki był wyjazd do kina na film pod tytułem „ANIA”.

Na początku **grudnia** odbyła się ostatnia wycieczka z projektu do Teatru Eko Studio na spektakl pod tytułem „Lekcja wg Ionesco”. Dnia 21 grudnia odbył się Klubowy Opłatek, który skupił wielu uczestników klubu.

Działalność klubu w dni powszednie:

W każdy poniedziałek odbywają się zajęcia z rehabilitantem z Ośrodka Pomocy Społecznej. Od lipca rozpoczęły się zajęcia z rehabilitantem z projektu. Zajęcia odbywały się we wtorki i czwartki.

Zajęcia są prowadzone zgodnie z harmonogramem zajęć, który jest sporządzany przez opiekunów w Klubie Senior +. Harmonogram obejmuje zajęcia warsztatowe dopasowane do umiejętności i upodobań seniorów, zajęcia o charakterze kulturalno – oświatowym oraz zajęcia z zakresu zdrowego żywienia.

Strzelecki Telefon dla Seniora i Rodziny

NUMER 575-396-997

Telefon ten, to odpowiedź Gminy na potrzeby osób wymagających wsparcia i pomocy. Jest on czynny całą dobę. Jego celem jest szeroko pojęte informowanie osób starszych i rodziny. Obok funkcji informacyjnej i doradczej, telefon ma w pewnym stopniu przeciwdziałać izolacji społecznej osób i rodzin.

4.7. "Streetworking w Gminie Strzelce Opolskie"

Program „Streetworking w Gminie Strzelce Opolskie” realizowany był na podstawie porozumienia pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej a Stowarzyszeniem Pomocy Wzajemnej „Barka” zawartego w dniu 31.12.2021 r. oraz Zarządzenia Nr 255/2021 Burmistrza Strzelce Opolskich z dnia 30 grudnia 2021 r., wyrażającego zgodę na realizację programu. Streetworking to metoda pracy prowadzona przez odpowiednio przygotowanych i przeszkolonych pracowników z osobą bezdomną.

Praca w środowisku osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością polegała przede wszystkim na nawiązywaniu kontaktu z tymi, którzy z różnych powodów nie zdecydowali się na skorzystanie z jakiegokolwiek dostępnej formy pomocy. W przypadku osób bezdomnych najczęstszą potrzebą w pierwszym etapie wspierania było zapewnienie pomocy doraźnej w postaci posiłku, odzieży, bielizny osobistej, obuwia, umożliwienia kąpieli. Inne działania to pomoc informacyjno-doradcza, polegająca na przekazywaniu osobom potrzebującym wiedzy na temat przysługujących im praw i sposobów korzystania z nich, pomocy w wyrobieniu dokumentów, pomocy w uzyskaniu różnego rodzaju świadczeń, motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego, pomocy w nawiązaniu kontaktu z ośrodkami leczenia uzależnień, wspieraniu osób poddających się terapii.

Biuro streetworkingu funkcjonuje w Punkcie „Przytulisko” przy ul. Marka Prawego w Strzelcach Opolskich. Punkt „Przytulisko” jest prowadzony przez Stowarzyszenie „Barka”. W „Przytulisku” oferowana jest pierwsza realna pomoc w postaci posiłku, odzieży, bielizny osobistej, obuwia, możliwości kąpieli. Innym podejmowanym działaniem była pomoc informacyjno-doradcza, polegająca na pomocy w uzyskaniu różnego rodzaju świadczeń, motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego, pomocy w nawiązaniu kontaktu z ośrodkami leczenia uzależnień, wspieraniu osób poddających się terapii.

4.8. „Koperta Życia”

Akcja społeczna Bezpieczne życie „KOPERTA ŻYCIA”. „KOPERTA ŻYCIA” to akcja skierowana do osób w podeszłym wieku oraz przewlekle chorych. Jest realizowana od 2015 r. „Koperty życia” zawierają najważniejsze informacje o przebytych i aktualnych chorobach, przyjmowanych lekach oraz inne niezbędne informacje np. dotyczące rodziny. „Koperty życia” są dostępne w Ośrodku Pomocy Społecznej. Do końca grudnia 2022 r. wydano łącznie 1 985 kopert.

4.9. Realizacja umowy w ramach współpracy w programie „Nie Marnuj Jedzenia 2022”

Ośrodek przekazywał osobom potrzebującym artykuły spożywcze, otrzymane od licznych darczyńców. Celem Programu jest zapobieganie marnowaniu żywności, z krótkimi terminami ważności do spożycia. W 2022 r. otrzymano **3,814 ton** artykułów spożywczych o łącznej wartości **52 177,49 zł**. Artykuły trafiły do około **550** osób.

4.10. Program „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2022

Gmina Strzelce Opolskie w 2022 roku przystąpiła do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022, ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Program był finansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Gmina Strzelce Opolskie otrzymała na ten cel 58 752,00 zł.

Zadaniem Programu było odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponowały czasem dla siebie, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

Program adresowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi, niekorzystającymi z innych form usług w godzinach realizacji opieki wychowawczej, w tym: usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, usług finansowanych w ramach Funduszu Solidarnościowego lub z innych źródeł.

Świadczenia usługi opieki wychowawczej były realizowane w ramach pobytu dziennego, w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, wsparciem było objętych 7 osób, w tym 6 osób dorosłych i 1 dziecko. Przyznana usługa była nieodpłatna. Program był realizowany od 01.04.2022 r. do 31.12.2022r.

4.11. Program „Nie – Sami-Dzielni II - rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niesamodzielne.

Gmina Strzelce Opolskie przystąpiła do realizacji projektu pn. „Nie-Sami-Dzielni II – rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niesamodzielne” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa VIII - Integracja Społeczna, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Bezpośrednim realizatorem projektu był Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Głównym celem realizacji projektu było zwiększenie dostępu do usług społecznych i usług wspierających, świadczonych na rzecz osób niesamodzielnych, starszych i niepełnosprawnych na terenie województwa opolskiego. Wsparciem objęte zostały osoby i rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zamieszkujące na terenie województwa opolskiego. Liderem Projektu był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu.

W ramach projektu Gmina Strzelce Opolskie realizowała zadanie: Rozwój usług opiekuńczych nad osobami niesamodzielnymi w Gminie Strzelce Opolskie. Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał pomocy w formie usług opiekuńczych w środowisku domowym od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych od 15.00 do 20.00 oraz soboty i niedziele w uzgodnionych indywidualnie godzinach. Dodatkowe usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu podstawowych potrzeb: toaleta, zmiana pampersa, zmiana bielizny osobistej i pościelowej, przygotowanie posiłków, karmienie, bieżące sprzątanie itd. Powyższym wsparciem objętych było 6 osób (3 mężczyzn i 3 kobiet). W projekcie były zatrudnione na podstawie umowy zlecenia 2 osoby, które wykonywały usługi opiekuńcze. Projekt był realizowany od 01.07.2021 r. do 01.07.2022 r.

Ogółem wydatki kwalifikowalne wyniosły : 55 000,00 zł

Kwota dofinansowania projektu : 51 975,00 zł z czego:

środki z EFS – 46 750,00 zł

środki z Budżetu Państwa 5 225,00 zł

wkład własny 3 025,00 zł

W ramach tego Projektu, w okresie od 03 stycznia 2022 r. do 31 października 2022 r. były realizowane usługi tzw. „Marszałkowskiego kuriera społecznego”. Usługa polegała na dowozie posiłków pod adres klientów Ośrodka Pomocy Społecznej. Na ten okres było zatrudnionych dwóch Kurierów, a pomocą objętych było 19 osób.

5. System świadczeń społecznych

Obowiązujący system świadczeń rodzinnych został wprowadzony 1 maja 2004 r. Podstawę prawną systemu stanowi *ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.).

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Od 2014 r. wypłacane jest świadczenie opiekuńcze, pod nazwą „zasiłek dla opiekuna”. W świetle ustawy, zasiłek dla opiekuna nie jest opiekuńczym świadczeniem rodzinnym, aczkolwiek jego cel jest tożsamy z celem świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego, i jest też wypłacany z dotacji celowej na świadczenia rodzinne.

5.1. Świadczenia rodzinne

Wydatki na świadczenia rodzinne i koszty obsługi.

Świadczenia rodzinne realizowane są przez gminę, ze środków budżetu państwa będących w dyspozycji wojewody. W 2022 r. otrzymana dotacja, w pełni zabezpieczyła środki na wypłatę świadczeń. Plan po dokonanych w ciągu roku zmianach, ostatecznie wynosił 8.287629,00 zł. Faktyczne wykonanie (wraz z kosztami obsługi i składkami na ubezpieczenia społeczne) wyniosło 8.208112,12 zł, co stanowi 99,04 % planu. Z tej kwoty, 626 621,80 zł to wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a 6.779993,15- zł – wydatki na świadczenia rodzinne, i na zasiłki dla opiekunów. W roku 2021 plan wynosił 8.090123,71 zł, a wykonanie wyniosło 7990977,85 zł, co stanowiło 98,77 % planu.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych 3% kwoty zrealizowanej dotacji, jest przeznaczana na koszty obsługi zadania. W 2022 r. koszty związane z obsługą świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów, wyniosły 235 519,79 zł. W 2022 r. koszty obsługi wyniosły 226.747,40 zł.

Korzystający ze świadczeń rodzinnych.

Jak wynika z danych zawartych w sprawozdawczości rzeczowo-finansowej na dzień 31-12-2022 r. ze świadczeń rodzinnych średnio na miesiąc korzystało 952 rodzin. W roku poprzednim, wg stanu na dzień 31-12-2021, było 1.006 rodzin.

Wartości dotyczące liczby osób pobierających świadczenia rodzinne są wartościami dynamicznymi, i co miesiąc się zmieniają w przedziale od kilku do kilkunastu osób (rodzin) ze względu na zmiany sytuacji dochodowej lub rodzinnej albo w związku z nowymi wnioskami.

W całym 2022 r. wypłacono 21.588 świadczeń rodzinnych na wartość 6.763873,15- zł. W 2021 r. wypłacono 24.939 świadczeń rodzinnych w kwocie 6.598021,51- zł.

Z ogólnej liczby 21.588 wypłaconych świadczeń rodzinnych – 6.603 to wypłacone zasiłki rodzinne; średnio na miesiąc, jest to 550. Kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych wyniosła – 742.574,50 zł.

Wydatki na świadczenia opiekuńcze (zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze) w 2022 r. wyniosły 5.073048,00 zł. W 2021 r. było to 4.472553,00 zł. Jest to wzrost o 13,43 %.

Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne.

Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne podlegają zwrotowi. W roku 2022 zwrócono (odzyskano) świadczenia nienależnie pobrane na kwotę 14.145,00 zł - dotyczy to świadczeń pobranych w latach ubiegłych i roku bieżącym /2022/. W 2021 r. była to kwota 30.381,00 zł. Kwoty dotyczące świadczeń pobranych w latach ubiegłych, są zwracane do budżetu państwa. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń dotyczących roku bieżącego wpływają na pomniejszenie wydatków w danym roku.

Informacja na temat liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w 2022 r. /narastająco/

Wyszczególnienie	2022 r.	I kwartał 2022 r.	II kwartał 2022 r.	III kwartał 2022 r.	IV kwartał 2022 r.	Dynamika II kw. / I kw.	Dynamika III kw. / II kw.	Dynamika IV kw. / III kw.
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne /narastająco/	11.068	2.804	2.837	2.826	2.601	101,18%	99,61%	92,04%
Liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinny /narastająco/	2.772	742	771	764	495	103,90%	99,09%	64,79%

Ilość i dynamika wypłaconych świadczeń w 2022 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2021	Rok 2022	Dynamika (2022/2021)
1.	Zasiłki rodzinne	8.768	6.603	75,31%
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego	5.050	3.935	77,92%
3.	Świadczenia opiekuńcze /bez zasiłków dla opiekunów/	10.355	10.509	101,49%
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	119	113	94,96%
5.	Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe	924	978	105,84%
6.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	597	677	113,40%

Wydatki w rozdziale 85502 /świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny/ w 2022 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2021	Rok 2022	Dynamika (2022/2021)
1.	Zasiłki rodzinne	986.096,87	742574,50	75,30%
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego	528.778,81	445.177,89	84,19%
3.	Świadczenia opiekuńcze	4.004.923	5.073048	126,67%
4.	Zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	119.000	113.000	94,96%
5.	Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe	493.214	565.977	114,75%
6.	Koszty obsługi - ŚR	204.968,20	216.237,54	105,50%
7.	Fundusz alimentacyjny	674.729,74	626.621,80	92,87%
8.	Koszty obsługi FA	20.241,89	18.798,65	92,87%
9.	Zasiłek dla opiekuna	47.120	16.120	34,21%
11.	Koszty obsługi – zasiłek dla opiekuna	1.413,60	483,60	34,21%

5.1.1. Świadczenia rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego.

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1.000 zł miesięcznie i nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres może być wydłużony nawet do 71 tygodni.

W roku 2022 r. zostało wydanych 40 decyzji przyznających świadczenie rodzicielskie. Wartość wypłaconych świadczeń, wyniosła 396.252,30 zł. W roku 2021, było to odpowiednio: 36 decyzje, wartość wypłaconych świadczeń – 473.715,00 zł.

5.2. Świadczenie wychowawcze

Od 1 stycznia 2022 r. wnioski o świadczenie wychowawcze (500+) realizuje ZUS. Gminy kontynuowały wypłatę przyznanych już świadczeń do końca okresu, na jaki zostały przyznane czyli do końca maja 2022 r. Wydatki ogółem związane z realizacją programu w 2022 r. wyniosły 11.729 891,79 zł. W tej kwocie, obok wypłaconych świadczeń mieszczą się koszty obsługi.

5.3. Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r., poz. 1205 ze zm.).

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna.

Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie w roku poprzedzającym okres świadczeniowy nie przekracza kwoty 900 zł, na osobę w rodzinie. Od 1 października 2020r. w przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę kryterium dochodowego, stosuje się mechanizm tak zwany "złotówka za złotówkę". W myśl tej zasady, świadczenia z funduszu alimentacyjnego mogą być przyznane i wypłacone w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Świadczenia są przyznawane na okres świadczeniowy, który oznacza okres od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego.

Korzystający ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wypłacone świadczenia.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. ze świadczeń alimentacyjnych korzystały 84 rodziny, w roku 2021 – 83 rodziny. Uprawnionych do świadczeń było 124 osób, w roku 2021 – 126. W ciągu 2022 roku zostało wypłaconych 1.466 świadczeń na kwotę 626.621,80 zł. W 2021 r. było wypłaconych 1.609 świadczeń na kwotę 674.729,74 zł.

Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

	2021	2022
Liczba uprawnionych osób do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	126	124
Liczba świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego	1.609	1.466
Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	674.729,74	626.621,80

W roku 2022 r. zostało przyjętych 122 wnioski, w roku 2021 - 109 wniosków. Decyzji administracyjnych (łącznie z decyzjami zmieniającymi) wydano 162, w roku 2021 wydano 139 decyzji.

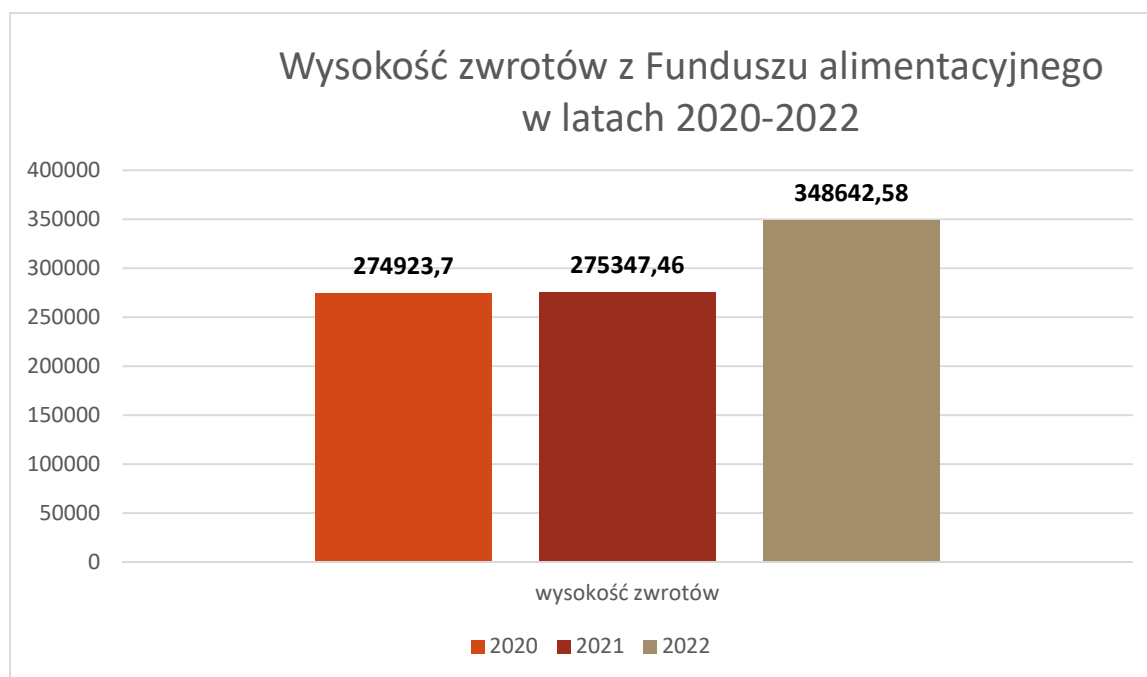
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych.

Zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami.

W 2022 r. poprzez bezpośrednie wpłaty na konto OPS lub poprzez komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne, zwrócono kwotę 348.642,58 zł, co stanowi blisko 55,64 % kwoty wypłaconych

świadczeń. W 2021 r. została zwrócona kwota w wysokości 275.347,46 zł, co stanowiło 40,81 % wypłaconych świadczeń.

Wykres przedstawiający wyegzekwowane wpłaty od dłużników alimentacyjnych w latach 2020 – 2022.

Od miesiąca października 2017 r. Ośrodek Pomocy Społecznej zawiadamia prokuraturę na podstawie art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks postępowania karnego (Dz. U. 2021 poz. 534 ze zm.) o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 209 § 1 i § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz. U. 2022 poz. 1138 z późn. zm.) tj. przestępstwa niealimentacji, już w chwili przyznania świadczeń rodzinnych albo świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby uprawnionej, czyli dziecka dłużnika alimentacyjnego. Procedura ta ma wpływ na większą skuteczność egzekucji. W 2022 r., wystosowano do Prokuratury 50 zawiadomień o podejrzeniu przestępstwa niealimentacji, w 2021 r. wystosowano 35 takich zawiadomień.

Dzięki zmianom przepisów, zostały zaostrome sankcje wobec dłużników alimentacyjnych skutkujące zwiększeniem liczby wyroków o pozbawieniu wolności lub ograniczenia wolności. To z kolei wpłynęło na większą efektywność egzekucji alimentów a także bieżące płacone alimentów.

Gmina uzyskała w 2022 r. dochód z tytułu zwrotów należności od dłużników alimentacyjnych w wysokości 67.136,60 zł, w 2021 r. dochód ten wyniósł 54.468,87 zł. Zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów 40% należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy, a pozostałe 60 % tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

	2021	2022
Kwota wyegzekwowana od dłużników alimentacyjnych - ogółem	275.347,46	348.642,58
Kwota stanowiąca dochód budżetu państwa	220.878,59	281.505,98
Odsetki ustawowe za opóźnienie	139.175,14	180.801,01
Kwota stanowiąca dochód Gminy	54.468,87	67.136,60

5.3.1. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nakłada na organ właściwy dłużnika alimentacyjnego podejmowanie określonych działań wobec dłużnika. W celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, przeprowadza się wywiad alimentacyjny i odbiera od niego oświadczenie majątkowe. Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, odmawia złożenia oświadczenia majątkowego, odmawia podjęcia jakiejkolwiek współpracy, wówczas organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy:

- składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy kodeks karny,
- kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, jeżeli oczywiście dłużnik prawo jazdy posiada i nie zostało ono już wcześniej zatrzymane.

Na dzień 31.12.2022 w gminie było zarejestrowanych 165 dłużników alimentacyjnych. W roku 2022 wydano 5 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W roku 2021 takich decyzji wydano 7. W roku 2022 skierowano do prokuratury 6 wniosków o ściganie dłużników w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa niealimentacji. W roku 2021 przygotowano 4 takie wnioski. Zgłoszenie do prokuratury podejrzenia przestępstwa niealimentacji, jest skutkiem odmowy jakiejkolwiek współpracy z organem właściwym dłużnika. Sankcją za brak współpracy jest również wniosek o zatrzymanie prawa jazdy. W 2021 r. nie skierowano wniosków o zatrzymanie prawa jazdy, w roku 2022 – złożono dwa wnioski.

Informacje ogólne na temat korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2022 r.

Wyszczególnienie	2022	I kwartał 2022	II kwartał 2022	IIIkwartał 2022	IVkwartał 2022	Dynamika (II kw/I kw)	Dynamika (IIIkw/IIkw)	Dynamika (IVkw/IIIkw)
Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	934 /narastająco/	245	248	249	193	101,22%	100,40%	77,11%
Liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	1.466	375	374	382	335	99,73%	102,14%	87,70%
Wydatki na wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego	626.621,80	158.070,51	159.531,98	165.457,59	143.561,72	100,92%	103,71%	86,77%
Przeciętna wysokość wypłaconych świadczeń	427,44	421,52	426,56	433,14	428,54	101,20%	101,54%	98,94%
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych	348.642,58	80.829,04	90.085,41	88.490,47	89.237,66	111,45%	98,23%	100,84%
Dochody własne z tytułu zwróconych należności przez dłużników alimentacyjnych	67.136,60	14.490,11	16.093,96	16.824,85	19.727,68	111,07%	104,54%	117,25%

Pozostałe informacje na temat podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Działanie	Liczba w 2021 r.	Liczba w 2022 r.
Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	160	165
Przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odbiór oświadczenia majątkowego	27	32
Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na prowadzoną egzekucję oraz informacje o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego	199	182
Wystąpienie do Komornika Sądowego u ustalenie adresu zamieszkiwania dłużnika	29	24
Przekazanie informacji dłużnikom alimentacyjnym o przyznanych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego	108	80

6. System dodatków mieszkaniowych i energetycznych

Zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych oraz zadanie zlecone w zakresie wypłaty dodatków energetycznych realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Zasady i tryb przyznawania dodatków mieszkaniowych i energetycznych reguluje odpowiednio Ustawa z dnia 21.06.2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2021 ze zm.), Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 716 ze zm.) oraz akty wykonawcze.

6.1. Przyznawanie dodatków mieszkaniowych

W 2022 r. z dodatku mieszkaniowego skorzystało 269 gospodarstw domowych, w skład których wchodziły 1584 osoby. Możliwość przyznania dodatku mieszkaniowego, a także jego wysokość, uzależnione jest od ustawowych przesłanek. Aby otrzymać dodatek mieszkaniowy, trzeba spełniać łącznie trzy warunki:

- posiadać tytuł prawny do lokalu,
- dochód na członka gospodarstwa domowego nie może przekraczać pułapu określonego w ustawie, tj. 2538,46 zł (gospodarstwo jednoosobowe), 1903,85 zł (gospodarstwo wieloosobowe)
- powierzchnia lokalu nie może być większa niż określona w ustawie.

Normatywna powierzchnia dla gospodarstwa domowego /m ² /*			Maksymalna powierzchnia użytkowa lokalu /m ² /	
			30%	50%**
1 osobowe	-	35.0	45.5	52.5
2 osobowe	-	40.0	52.0	60.0
3 osobowe	-	45.0	58.5	67.5
4 osobowe	-	55.0	71.5	82.5
5 osobowe	-	65.0	84.5	97.5
6 osobowe	-	70.0	91.0	105.0
7 osobowe	-	75.0	97.5	112.5
8 osobowe	-	80.0	104.0	120.0
9 osobowe	-	85.0	110.5	127.5
10 osobowe	-	90.0	117.0	135.0

11 osobowe	-	95.0	123.5	142.5
12 osobowe	-	100.0	130.0	150.0

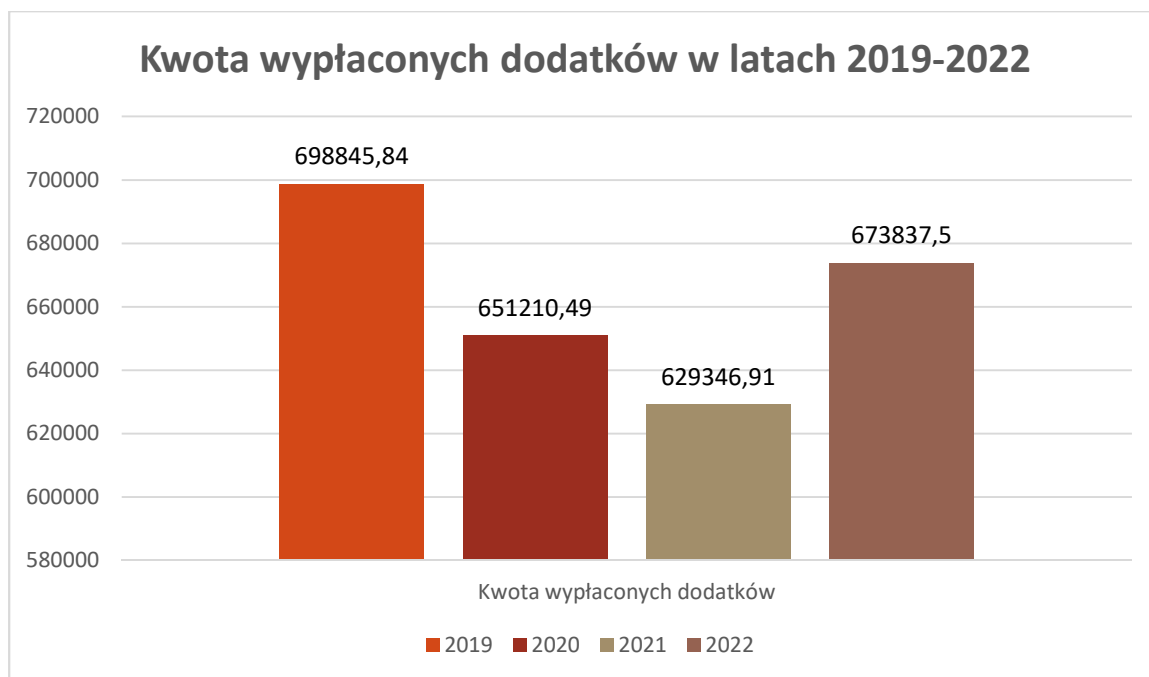
Normatywna powierzchnia użytkowa lokalu w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać* (30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%)**

Tabela: Wypłata dodatków mieszkaniowych według zarządców.

RODZAJ	LICZBA D_M	KWOTA RYCZ.	KWOTA D_M	RAZEM	%	ŚREDNI D - M
Spółdzielnia mieszkaniowa	581	17 153,60	104 876,87	122 030,47	18,11	210,04
GZMK	1233	102 101,63	320 315,53	422 417,16	62,69	342,59
Inne	578	16 172,46	113 217,41	129 389,87	19,20	223,86
RAZEM	2392	135 427,69	538 409,81	673 837,50	100,00	281,70

Tabela: Przeciętna wysokość dodatku mieszkaniowego w latach 2019-2022.

Lata	Kwota wypłaconych dodatków	Liczba wypłaconych dodatków	Przeciętna wysokość dodatku
1	2	3	4
2019 r.	698 845,84	3 040	229,88
2020r.	651 210,49	2725	238,98
2021r.	629 346,91	2418	260,28
2022r.	673 837,50	2392	281,70

6.2. Przyznawanie dodatków energetycznych

O dodatek energetyczny mogła ubiegać się osoba, która spełniła jednocześnie trzy warunki:

- korzystała z dodatku mieszkaniowego w rozumieniu ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- była stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym,
- zamieszkiwała w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Tabela: Liczba gospodarstw domowych oraz kwota świadczeń od 1 stycznia 2022r. do 30 czerwca 2022r.

Ilość osób w gospodarstwach domowych	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Wysokość świadczenia
Gospodarstwo 1 osobowe	110	1340,22	od 01.05.2021r. 12,09
Gospodarstwo 2-4 osobowe	43	723,76	od 01.05.2021r. 16,79
Gospodarstwo 5 i więcej osobowe	21	423,15	od 01.05.2021r. 20,15
Razem	174	2487,13	

Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne do wydatków na wypłatę świadczeń doliczało się 2% kosztów obsługi. W 2022 r. koszty obsługi wyniosły 49,74 zł.

Całkowita kwota wypłaconych w 2022 r. dodatków energetycznych wraz z kosztami obsługi wyniosła 2536,87 zł. W roku 2021 wypłacono dodatki energetyczne wraz z kosztami obsługi w kwocie 11 214,95 zł.

6.3. Przyznawanie dodatków osłonowych

17 grudnia 2021 r. Sejm przyjął ustawę o dodatku osłonowym. Ustawa była kluczowym elementem rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, która miała zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności.

Dodatek osłonowy przysługiwał:

1) osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615, 1265 i 2140) nie przekraczał kwoty 2100 zł, oraz osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych nie przekraczał kwoty 1500 zł na osobę;

2) osobie, o której mowa w pkt 1, w przypadku gdy wysokość jej przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych na osobę przekraczał kwotę, o której mowa w pkt 1, w wysokości różnicy między kwotą dodatku osłonowego a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny miesięczny dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych na osobę.

Dodatek osłonowy wynosił rocznie:

- 1) **400 zł** dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) **600 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) **850 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) **1150 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Dodatek osłonowy, w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglopodobnymi, zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576, 1967 i 2456), wynosił rocznie:

- 1) **500 zł** dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) **750 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) **1062,50 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) **1437,50 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Tabele: Liczba gospodarstw domowych oraz kwota świadczeń wypłaconych od 1 stycznia 2022r. do 31 grudnia 2022r.

Dodatek osłonowy określony w art.2 ust.5 ustawy o dodatku osłonowym:		
	Liczba gospodarstw domowych	Kwota świadczeń
Gospodarstwo 1 osobowe	609	240 960,84 zł
Gospodarstwo 2-3 osobowe	260	140 210,64 zł
Gospodarstwo 4-5 osobowe	227	182 743,93 zł
Gospodarstwo 6 i więcej osób	24	26 903,83 zł
Razem	1120	590 819,24 zł

Dodatek ośłonowy określony w art.2 ust.6 ustawy o dodatku ośłonowym:		
	Liczba gospodarstw domowych	Kwota świadczeń
Gospodarstwo 1 osobowe	350	172 337,36 zł
Gospodarstwo 2-3 osobowe	336	221 161,44 zł
Gospodarstwo 4-5 osobowe	301	306 537,78 zł
Gospodarstwo 6 i więcej osób	44	62 685,09 zł
Razem	1031	762 721,67 zł

7. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

24 lutego 2023 roku Federacja Rosyjska rozpoczęła inwazję na Ukrainę. Sytuacja spowodowała napływ obywateli Ukrainy na teren Polski, również na teren gminy Strzelce Opolskie. Od dnia rozpoczęcia inwazji przez teren gminy przemieściło się ponad 1100 obywateli Ukrainy. Na terenie gminy ruszyły zbiórki darów dla osób przybywających i pozostających na terenie naszej gminy, i przeznaczonych do wysyłki na teren Ukrainy. OPS od początku wojny prowadził działania pomocowe oraz realizował działania wynikające z wprowadzonych przepisów (ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa).

7.1. Wypłata świadczenia każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni, na własny koszt, zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy

Liczba złożonych wniosków o świadczenie z art. 13	Liczba obywateli Ukrainy	Liczba obywateli Ukrainy, którym odmówiono przyznania świadczenia	Łączna kwota wypłaconych wnioskodawcom świadczenia pieniężnego	Koszty obsługi
637	859	0	3.057.200,00	10.272,00

7.2. Realizacja świadczeń na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy

ZADANIA Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
POSIŁEK	1 926,00	9 734,88
ZASIŁEK OKRESOWY	0,00	0,00
ZASIŁEK STAŁY	0,00	0,00
SKŁADKI ZDROWOTNE	3,00	194,13
POBYT W DPS	0,00	0,00
SPRAWIENIE POGRZEBU	1,00	4 000,00

POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	Liczba udzielonych porad	Koszt udzielonych porad
BEZPŁATNA POMOC PSYCHOLOGICZNA	59,00	8 850,00

POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	Liczba wypłaconych świadczeń	Koszt wypłaconych świadczeń	Poniesione koszty obsługi
JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE W WYSOKOŚCI 300 ZŁ NA OSOBĘ	1 031,00	309 300,00	6 186,00

8. Wsparcie gospodarstw domowych w związku ze wzrostem kosztów ogrzewania.

8.1. Dodatek Węglowy.

W dniu 6 sierpnia 2022 r. weszła w życie ustawa o dodatku węglowym. Ustawa ta miała na celu wsparcie gospodarstw domowych, których głównym źródłem ogrzewania jest węgiel lub paliwa węglopochodne. Dodatek węglowy to bezzwrotne wsparcie finansowe dla gospodarstw domowych na okres zimy. Dodatek ten przysługiwał gospodarstwom domowym, których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85 proc. węgla kamiennego.

Dodatek węglowy przysługiwał osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale także cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej czy zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego choćby ze względów humanitarnych.

W przypadku gdy pod jednym adresem miejsca zamieszkania zamieszkiwało więcej niż jedno gospodarstwo domowe, jeden dodatek węglowy przysługiwał dla wszystkich gospodarstw domowych zamieszkujących po tym adresem jeżeli w wyniku przeprowadzonego wywiadu środowiskowego organ ustalił zamieszkiwanie pod jednym adresem w odrębnych lokalach kilku gospodarstw domowych oraz wykorzystywanie przez te gospodarstwa oddzielnego lub współdzielonego źródła ogrzewania.

Zgodnie z ustawą wysokość dodatku węglowego została ustalona **na kwotę 3 tysięcy złotych**. Dodatek węglowy przysługiwał bez kryterium dochodowego.

W roku 2022 realizacja zadań wynikających z ustawy przedstawiała się następująco:	
Liczba wniosków o wypłatę dodatku węglowego złożonych w ustawowym terminie	4 100
Liczba pozytywnie zweryfikowanych wniosków - uwzględnionych do wypłaty	3 209
Liczba odrzuconych wniosków (odmowy, bez rozpatrzenia)	891
w tym: liczba wniosków odrzuconych /odmownych, które są w trakcie rozpatrywania przez SKO	4
Środki otrzymane w 2022 r.	9 816 480,00
Kwota wypłaconych dodatków węglowych	9 624 000,00
Liczba wypłaconych dodatków węglowych	3 208
Kwota wypłaconych środków na koszty obsługi	192 480,00
Razem wydatki poniesione na realizację wypłaty dodatku węglowego.	9 816 480,00

8.2. Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.

W dniu 16 września 2022 r. weszła w życie ustawa o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Na mocy tej ustawy wszedł w życie nowy dodatek dla gospodarstw domowych. Dodatek dla gospodarstw domowych przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego był:

- 1) kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo
- 2) kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo
- 3) kocioł olejowy.

Powyższe źródła ciepła winne były być zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Jeżeli podczas weryfikacji wniosku o wypłatę dodatku wystąpiły wątpliwości dotyczące gospodarstwa domowego wnioskodawcy organ mógł przeprowadzić wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania wnioskodawcy, który miał na celu ustalenie faktycznego stanu danego gospodarstwa domowego. Niewyrażenie zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego stanowiło podstawę do odmowy przyznania dodatku dla gospodarstw domowych.

Dodatek dla gospodarstwa domowego wynosił:

- 1) **3000 złotych** - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- 2) **1000 złotych** - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;
- 3) **500 złotych** - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
- 4) **2000 złotych** - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł olejowy.

Świadczenie nie było uzależnione od dochodu osoby/rodziny.

W roku 2022 realizacja zadań wynikających z ustawy przedstawiała się następująco:	
Liczba złożonych wniosków o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych	589
w tym:	
pelet drzewny lub inna biomasa	376
drewno kawałkowe	114
gaz LPG	25
olej	74
Liczba pozytywnie zweryfikowanych wniosków - uwzględnionych do wypłaty	545
w tym:	
pelet drzewny lub inna biomasa	361
drewno kawałkowe	106
gaz LPG	7
olej	71
Liczba odrzuconych wniosków (odmowy, bez rozpatrzenia)	43
w tym:	
pelet drzewny lub inna biomasa	14
drewno kawałkowe	8

gaz LPG	18
olej	3
Kwota wypłaconych dodatków dla gospodarstw domowych	1 334 500,00
Kwota wypłaconych środków na koszty obsługi	26 690,00
Razem wydatki poniesione na realizację wypłaty dodatku węglowego.	1 361 190,00

8.3. Zakup preferencyjny węgla dla gospodarstw domowych.

W dniu 27 października 2022 r. Sejm uchwalił ustawę, na mocy której gminy mogą sprzedawać swoim mieszkańcom węgiel po preferencyjnych cenach. Zgodnie z tą ustawą gminy mogą do 30 kwietnia 2023 r. kupować węgiel za cenę maksymalną 1500,00 zł za tonę, a następnie sprzedawać mieszkańcom w cenie maksymalnej 2000,00 zł za tonę. Gospodarstwo domowe mogło kupić maksymalnie 3 tony węgla w dwóch okresach zakupowych: 1,5t do 31 grudnia 2022 r. oraz 1,5t od 1 stycznia 2023. Do dokonania zakupu preferencyjnego jest uprawniona osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, która:

- spełnia warunki uprawniające do dodatku węglowego – został przyznany/wypłacony dodatek węglowy,
- ma wpisane lub zgłoszone w Centralnej Ewidencji Emisyjności Ciepła jako główne źródło ciepła,
- nie nabyły paliwa stałego na sezon grzewczy 2022/2023, po cenie niższej niż 2000 zł brutto za tonę w ilości co najmniej takiej, jaka została określona w rozporządzeniu (dotyczy to zarówno wnioskodawcy jak i wszystkich członków gospodarstwa domowego, na rzecz którego jest dokonywany zakup preferencyjny).

Gmina Strzelce Opolskie przystąpiła do rządowego programu sprzedaży paliwa stałego. W dniu 18 listopada 2022 r. zawarta została umowa dotycząca sprzedaży węgla na potrzeby zakupów preferencyjnych przez osoby fizyczne w gospodarstwach domowych, pomiędzy Polską Grupą Górniczą z siedzibą w Katowicach, a Gminą Strzelce Opolskie. Cena za 1 tonę wynosiła 1500,00 zł (zgodnie z ustawą). Dostawą węgla z kopalni zajęła się firma Handel i Transport Diter Profus z Szymiszowa, która prowadzi skład opału. Firma ta zaproponowała najniższą cenę za transport w kwocie 340,00 zł. Ostatecznie cena za tonę węgla wynosiła 1840,00 zł. W roku 2022 do Ośrodka Pomocy Społecznej złożonych zostało 737 wniosków na zakup węgla, na łączną ilość 1105,5 ton węgla. Z tej ilości 94 osoby nie kwalifikowało się do zakupu opału (brak uprawnień zgodnie z ustawą tj. brak prawa do dodatku węglowego lub nie było dokonane zgłoszenie do CEEB) lub złożono rezygnację z zakupu węgla (np. z powodu dokonanego zakupu węgla w innych źródłach).

Gmina Strzelce Opolskie podpisała zapotrzebowanie na dostawę węgla w roku 2022 na łączną ilość 513 ton (162 tony orzecha, 135 ton kostki, 216 ton ekogroszku). Z zamówienia otrzymano z kopalni 354,36 ton węgla (162 tony orzecha, 53,54 ton kostki, 138,82 tony ekogroszku). W roku 2022 nie otrzymano 158,64 ton

węgla. Odbiór węgla odbywał się po otrzymaniu awizacji z kopalni. Gmina nie mogła sama wskazywać terminów, zależne to było całkowicie od wydobycia i wskazanego terminu przez kopalnię. Otrzymana ilość węgla zabezpieczyła 239 osób/wniosków. Wnioski niezrealizowane zostały przeniesione na rok 2023. **W roku 2022 sprzedano węgiel za łączną kwotę 646.318,40 zł.** (netto – 498 498,08 zł, VAT – 147 820,32 zł)

9. Pozostała działalność.

9.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich na podstawie umów użyczenia, swoje siedziby mają następujące organizacje pozarządowe:

- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy;
- Polski Związek Głuchych Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Nieśłyszących;
- Strzelecki Klub Honorowych Dawców Krwi „Salus” PCK;
- Związek Nauczycielstwa Polskiego;
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków;
- Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „BARKA”;
- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło „Miasto”;
- Związek Kombatantów RP i Byłych więźniów Politycznych;
- Związek Inwalidów Wojennych RP;
- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „OGNIK”;
- Polski Związek Niewidomych;

Pomieszczenia są udostępniane nieodpłatnie. Ośrodek współpracuje z organizacjami m.in. poprzez udział w spotkaniach organizacji, udzielanie pomocy w realizacji zadań statutowych.

9.2. Inna działalność.

9.2.1 Realizacja zadań wynikających z Programu Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie

Rok 2022 był drugim rokiem realizacji „Programu rozwiązywania problemów bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2021-2025”, który został uchwalony przez Radę Miejską w dniu 27 stycznia 2021 r. Program jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań, których celem jest: Zapobieganie zjawisku bezdomności i zagrożeniu bezdomnością na terenie Gminy Strzelce Opolskie oraz łagodzenie ich skutków poprzez udzielanie pomocy i wsparcia. W tym w szczególności:

1. Zapobieganie wzrostowi liczby osób bezdomnych i stworzenie skutecznego systemu działań zapobiegających bezdomności.
 2. Zapewnienie osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością bezpieczeństwa socjalnego.
 3. Zwiększenie motywacji do zmiany swojego statusu przez osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością.
- Wspieranie procesu usamodzielniania osób bezdomnych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy należy obowiązek udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Przepis

ten nakłada więc na Gminę obowiązek podejmowania działań mających na celu przeciwdziałanie zjawisku bezdomności oraz minimalizowanie jego skutków. W tym też kierunku przebiega realizacja Programu.

W realizację zadań zawartych w Programie zaangażowane są różne instytucje, a w szczególności Ośrodek Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Barka”, Urząd Miejski, Strzelecka Spółdzielnia Socjalna, Centrum Integracji Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Ochotnicza Straż Pożarna oraz inne instytucje wchodzące w skład Partnerstwa Lokalnego.

Ograniczenie czy minimalizowanie zjawiska bezdomności jest bardzo trudne, ponieważ wielu bezdomnych nie daje sobie pomóc, odrzucając jakąkolwiek oferowaną pomoc. Niezależnie jednak od tych trudności Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Partnerstwem Lokalnym stara się zapewnić bezdomnym konieczne wsparcie czy to w opiece zdrowotnej, zatrudnieniu, schronieniu, czy usługach społecznych, wspiera też wszelkie inicjatywy na ich rzecz.

Podejmując działania na rzecz bezdomnych, w 2022 r. były między innymi organizowane takie przedsięwzięcia, jak:

- Zorganizowanie z parafiami św. Wawrzyńca i Podwyższenia Krzyża Świętego obchodów Światowego Dnia Ubogich, w dniu 13 listopada 2022. W ubiegłym roku była szósta edycja tych obchodów. Gmina Strzelce Opolskie organizuje te obchody od początku.
- Z myślą o bezdomnych przed okresem zimowym 2021/2022 były opracowane plakaty „Akcja zima” oraz ulotki, które umieszczono się w różnych dostępnych miejscach użyteczności publicznej, miejscach przebywania osób bezdomnych tzw. miejscach Niemieszkalnych. Ulotki zawierały informacje o adresach i telefonach instytucji, które zapewniają pomoc bezdomnym i innym potrzebującym osobom, w okresie zimy.
- Pracownik socjalny razem z funkcjonariuszami Policji systematycznie monitorowali – szczególnie w okresie zimowym - miejsca przebywania bezdomnych.
- OPS zapewniał wsparcie w działalności „Przytuliska”, które jest prowadzone przez Stowarzyszenie „Barka” m.in. poprzez zakup artykułów spożywczych do sporządzania posiłków dla bezdomnych.

Działaniem pomocowym w realizacji Programu była kontynuacja projektu socjalnego „Streetworking w Gminie Strzelce Opolskie”.

Wobec bezdomnych były podejmowane działania o charakterze osłonowym z zastosowaniem standardowych rodzajów i form świadczeń pomocy społecznej czyli w szczególności zapewnienie posiłku, niezbędnego ubrania, przyznawanie pomocy finansowej (zasiłków) wraz z wykorzystaniem narzędzi takich jak indywidualny program wychodzenia z bezdomności czy kontrakt socjalny.

Były też podejmowane działania o charakterze aktywizującym dopasowane do rodzaju bezdomności, a przede wszystkim kierowanie do prac społecznie użytecznych, kierowanie do Centrum Integracji Społecznej. Była podejmowana współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w kierunku poszukiwania różnych form zatrudnienia oraz tworzenie warunków do zatrudnienia osób bezdomnych.

Działania o charakterze profilaktycznym miały na celu zapobieganie utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności, m. in. poprzez nawiązanie i rozwijanie współpracy z różnymi instytucjami takimi, jak: Stowarzyszenie Barka czy Policja, udostępnianie informacji o możliwości uzyskania pomocy, jej rodzaju oraz adresów placówek, noclegowni, ośrodków wsparcia itd., wspieranie rodzin zagrożonych bezdomnością przez asystenta rodziny.

W roku 2022 nie były organizowane spisy osób bezdomnych, które odbywają się z inicjatywy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Z rozeznania środowiska wynika jednak, że w ubiegłym roku

bezdolnych przebywających w miejscach niemieszkalnych, było około 35 - 40. Tyle też osób korzystało średnio z pomocy oferowanej w „Przylisku”.

Dzięki bardzo dobrej współpracy z „Barką”, Policją i w ogóle z Partnerstwem Lokalnym udaje się z zadowalającym skutkiem wspierać i pomagać osobom bezdomnym, dzięki czemu ich liczba, rok do roku, nie wzrasta. Nie odnotowano też żadnych znaczących negatywnych zdarzeń (np. śmierć bezdomnego z powodu braku pomocy). To, aczkolwiek nie tylko, się przekłada, na pozytywną ocenę realizacji zadań ujętych w Programie Rozwiązywania Problemów Bezdomności.

9.2.2. Pomoc świąteczna.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku zorganizował Śniadanie Wielkanocne i Wigilijne Spotkanie Opłatkowe dla mieszkańców mieszkań chronionych. We współpracy ze Strzelecką Spółdzielnią Socjalną w Strzelcach Opolskich przygotowano paczki świąteczne dla osób samotnych i starszych z terenu gminy Strzelce Opolskie.

Paczki trafiły bezpośrednio do domów ok. 330 osób. Paczki świąteczne otrzymały również osoby korzystające z usług opiekuńczych. Paczki były przygotowane z okazji świąt wielkanocnych i świąt Bożego Narodzenia.

Za otrzymane paczki mieszkańcy byli bardzo wdzięczni, co wyrażali zarówno przy spotkaniach z pracownikami OPS, jak i telefonicznie. Niewątpliwie te gesty wsparcia ze strony Gminy stanowią o zrozumieniu problemów osób samotnych i chorych, są wyrazem troski o ich los.

10. Bilans potrzeb, kierunki działań na 2023 rok

10.1. Analiza, działania, oczekiwania

Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz mieszkańców gminy Strzelce Opolskie wykonywał zadania, które spowodowały, że:

- 1) dzieci i młodzież szkolna, która wymaga pomocy w formie gorącego posiłku, taką pomoc otrzymała,
- 2) seniorzy mieli godną, radosną i aktywną starość,
- 3) osoby niepełnosprawne i osoby chore psychicznie nie były marginalizowane przez społeczeństwo ale aktywnie uczestniczyły w życiu, poprzez uczestnictwo w zajęciach organizowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy,
- 4) zapobiegano bezdomności poprzez szybkie reagowanie (kierowanie do Domów Pomocy Wzajemnej „BARKA”),
- 5) usługi opiekuńcze realizowane dla mieszkańców przedłużyły im możliwość funkcjonowania w środowisku lokalnym,
- 6) osoby ubogie i nieubezpieczone miały dostęp do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia,
- 7) osoby potrzebujące miały zapewniony posiłek oraz niezbędne ubranie.

Z oceny działalności OPS wynika, że wypracowane na przestrzeni ostatnich lat formy pomocy jak i współpracy z organizacjami pozarządowymi pozwoliły na zminimalizowanie negatywnych skutków trudności roku 2022, a także na realizację zadań postawionych przed pomocą społeczną, zarówno na poziomie lokalnym, jak również i na poziomie rodziny. Przyjęte rozwiązania pozwoliły na pomoc osobom w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej i doprowadzenie ich w miarę możliwości do usamodzielnienia. Udaje się to, dzięki olbrzymiemu zaangażowaniu pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

Korzystanie z pomocy materialnej sprzyja w wielu przypadkach tworzeniu postaw roszczeniowych klientów i zjawisku uzależnienia od instytucji pomocowej. Pracownicy w miarę swoich możliwości starają się jednak przeciwdziałać takim sytuacjom.

Praca na rzecz osób potrzebujących to nie tylko liczby przyznanych i wypłaconych świadczeń. To pomoc w rozwiązywaniu wielu skomplikowanych spraw życiowych. Praca w ośrodku nie jest więc typową pracą biurową, lecz pracą skoncentrowaną głównie na ludzi i ich problemy.

Ważną rolę w niesieniu pomocy odgrywają osoby nie związane zawodowo z pomocą społeczną. Są to między innymi sąsiedzi, sołtysi, radni i wielu innych ludzi, którzy potrafią dostrzec różnego rodzaju zagrożenia – ważne jest aby informować o tym Ośrodek Pomocy Społecznej.

10.2. Kierunki działań

Biorąc pod uwagę potrzeby mieszkańców gminy Strzelce Opolskie w zakresie pomocy społecznej, będą kontynuowane dotychczas realizowane działania, programy, strategie i projekty, takie między innymi jak Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie, Program Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie, Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym realizowanego w Podprogramie 2021 Plus, Program Wieloletni „Posiłek szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz inne programy rządowe i lokalne.